DEMOS
DIALOOGKAARTEN

Democracy Dialogues
DEMOS

DEMOS Dialoogkaarten maken deel uit van de DEMOS Dialoogmethode en zijn bedoeld als tool die gericht is op het faciliteren van dialoogsessies rond een verscheidenheid aan democratiegerelateerde onderwerpen.

Meer informatie over het gebruik van de DEMOS Dialoogkaarten vind je in de DEMOS handleiding met praktisch advies voor begeleiders van de sessies. Deze is te vinden op de DEMOS website:

Disclaimer: het DEMOS project wordt medegefinancierd door de Europese Unie. Opvattingen en meningen zijn echter uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of de European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Noch de Europese Unie, noch de EACEA kunnen hiervoor verantwoordelijk worden gehouden.

Dit werk is gelicentieerd onder kenmerk CC BY-NC-ND 4.0

rozmawiajmy
Fundacja Wspierania Dialogu

TIMEOUT
FOUNDATION

HERMES

Co-funded by
the European Union

VERANTWOORDING

VERANTWOORDING:

Het principe dat verkozen ambtsdragers en ambtenaren verantwoording schuldig zijn aan burgers voor hun acties, besluiten en beleid. Hieronder vallen ook mechanismen als verkiezingen, 'checks and balances', transparantie en toezicht, om ervoor te zorgen dat de regering handelt in het algemeen belang en om te verzekeren dat zij verplicht is haar handelen te verantwoorden.

Kan aansluiten bij

- scheiding der machten
- transparantie
- verkiezingen
- vertrouwen
- leiderschap

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'verantwoording afleggen' voor jou, wanneer het gaat om democratisch bestuur?

In hoeverre kunnen onze verkozen ambtsdragers verantwoordelijk gehouden worden voor hun daden?

Verdieping

Hoe dragen mechanismen als vrije verkiezingen, persvrijheid en rechterlijk toezicht in ons democatisch systeem bij aan het afleggen van verantwoording?

Heb je zorgen over de mate waarin verkozen ambtsdragers wordt gevraagd verantwoording af te leggen?

Afsluitende beschouwingen

Hoe kunnen burgers hun regering verantwoordelijk houden voor hun handelen en besluiten?

Welke acties kunnen burgers in ons land zelf ondernemen om het laten afleggen van verantwoording door de regering te bevorderen?

ACTIEF BURGERSCHAP

ACTIEF BURGERSCHAP:

actief burgerschap verwijst naar de uiteenlopende mogelijkheden om te participeren in het democratisch proces. Kort gezegd, betekent het dat mensen deel uitmaken van de samenleving en zich inzetten voor het algemeen belang ervan.

Kan aansluiten bij

- burgerplicht
- vrijwilligerswerk
- gebrek aan participatie
- onderwijs

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Aan welke voorbeelden denk je wanneer het gaat om 'actief burgerschap'?

Hoe zou jij een actieve burger omschrijven?

Wat denk je dat iemand nodig heeft om een actieve burger te kunnen zijn?

Verdieping

Kan je één voorbeeld uit je eigen leven noemen, waarbij je zelf een actieve burger was? Als het moeilijk is om te kiezen, denk dan aan het voorbeeld dat het meest betekent heeft voor je.

Wat maakt het makkelijk of moeilijk om een actieve burger te zijn in jouw dagelijks leven, samenleving, regio of land?

Afsluitende beschouwingen (= call to action)

Hoe kunnen we actief burgerschap stimuleren in onze samenleving of ons land?

Welke onderwerpen of maatschappelijke kwesties inspireren je om je betrokkenheid als actieve burger te tonen?

VERGRIJZEND EUROPA

VERGRIJZEND EUROPA:

De demografische trend van een steeds ouder wordende samenleving in veel Europese landen, waar dalende geboortecijfers en een hogere levensverwachting leiden tot een groter aandeel ouderen. Deze verschuiving heeft ingrijpende gevolgen voor de samenleving, waaronder uitdagingen voor de gezondheidszorg, pensioenfondsen, de arbeidsmarkt en sociale voorzieningen.

Kan aansluiten bij

- demografische veranderingen
- migratie
- beleid
- menselijke waardigheid
- economische ongelijkheid

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waar moet je aan denken als het gaat om een vergrijzende bevolking?

Waarom denk je dat dit nu gebeurt in Europa en hoe zit dat in andere gebieden?

Hoe kunnen we de manier waarop we over vergrijzing praten veranderen om juist de mogelijkheden en voordelen ervan voor de maatschappij te onderstrepen, in plaats van enkel te focussen op de uitdagingen?

Verdieping

Wat zijn enkele sociale, economische en politieke gevolgen van een samenleving die vergrijst?

Hoe kunnen regeringen en gemeenschappen oog hebben voor de noden van een vergrijzende samenleving en tegelijkertijd voldoende doen voor jongere generaties?

Op welke manieren dragen ouderen bij aan de samenleving en hoe kan de maatschappij hen stimuleren om dat te (blijven) doen?

Afsluitende reflecties

What changes do you think are necessary to ensure the well-being of ageing populations in Europe?

Hoe kunnen we solidariteit en begrip tussen generaties vormgeven in vergrijzende samenlevingen?

ARTIFICIËLE INTELLIGENTIE

ARTIFICIËLE INTELLIGENTIE:

Een discipline binnen de informatica die zich toelegt op het ontwerpen van systemen die taken kunnen uitvoeren waarvoor normaal gesproken menselijk denkvermogen vereist is.

Kan aansluiten bij

- desinformatie
- polarisatie
- privacy
- veiligheid
- vertrouwen

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat is AI?

Hoe kan AI de publieke opinie en het politieke discours beïnvloeden?

Verdieping

Welke zorgen of hoopvolle verwachtingen heb je met betrekking tot AI en zijn mogelijke voordelen of gevaren voor de maatschappij?

Hoe zit het met AI in jouw persoonlijke leven?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen we ons voorbereiden op toekomstige uitdagingen waarvoor AI onze democratieën kan stellen?

Wat denk jij over een toekomstige samensmelting van AI en democratie, en wat kunnen we doen om dit voor elkaar te krijgen?

AUTORITARISME

AUTORITARISME:

Een politiek systeem waarin één iemand of een kleine groep mensen aanzienlijke macht hebben, met geen of slechts een beperkte mate van verantwoording die ze afleggen aan het publiek. In zulke systemen is politieke verscheidenheid beperkt, zijn burgerlijke vrijheden en rechten ingeperkt en politieke oppositie vaak onderdrukt.

Kan aansluiten bij

- populisme
- nationalisme
- scheiding der machten
- mensenrechten
- vrijheid van meningsuiting

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waar denk je aan bij het horen van het woord 'autoritarisme'?

In welke opzichten verschilt autoritarisme van democratie?

Verdieping

Hoe houden autoritaire regeringen controle over hun bevolkingen, en op welke manieren onderdrukken zij protest of tegenspraak?

Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen het leven onder een autoritair regime en het leven onder een democratisch bestuur?

Moeten we bezorgd zijn over autoritarisme in ons land, of in Europa?

Afsluitende reflecties

Welke concrete stappen kan je nemen om mensen bewust te maken van de gevaren van autoritarisme en om democratische waarden te beschermen?

SCHEIDING
DER MACHTEN

SCHEIDING DER MACHTEN:

een systeem van democratisch bestuur waarin verschillende takken van de overheid de bevoegdheid hebben om elkaars bevoegdheden te beperken, met als doel te voorkomen dat één bepaalde tak te machtig wordt.

Kan aansluiten bij

- autoritarisme
- democratie
- verantwoording
- vertrouwen

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waar denk je aan als je de term 'scheiding der machten' hoort?

Welke verschillende machten worden bedoeld als het gaat om de scheiding der machten?

Waarom is de scheiding der machten belangrijk in een democratie?

Verdieping

Hoe werkt de scheiding der machten in jouw land?

Welke uitdagingen kent het systeem van de scheiding der machten in jouw land?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen burgers en het maatschappelijk middenveld een rol spelen in het onderhouden en versterken van de scheiding der machten in het landsbestuur?

Welke ondersteuning of aanmoediging zou je bij deze pogingen nodig hebben?

MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID / TERUGTREKKING

MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID / TERUGTREKKING

de actieve deelname aan de gemeenschap en de samenleving door middel van activiteiten zoals stemmen, vrijwilligerswerk en het organiseren van gemeenschapsactiviteiten, of juist een gebrek aan betrokkenheid of het zich terugtrekken uit maatschappelijke activiteiten en verantwoordelijkheden.

Kan aansluiten bij
- actief burgerschap
- burgerplicht
- maatschappelijk middenveld

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent maatschappelijke betrokkenheid volgens jou? En 'terugtrekking'?

Waarom denk je dat sommige mensen ervoor kiezen om zich terug te trekken uit maatschappelijke activiteiten?

Verdieping

Hoe zie jij jezelf - als maatschappelijk betrokken of teruggetrokken? Welke redenen of motivatie heb je hiervoor? Is deze houding in de laatste jaren veranderd en, zo ja, op welke manier?

Op welke manieren kunnen technologie en social media maatschappelijke betrokkenheid bevorderen of belemmeren?

Afsluitende reflecties

Hoe kan je iemand aanmoedigen om maatschappelijk betrokken te worden?

Anders gezegd, hoe moeten we omgaan met maatschappelijke terugtrekking en onverschilligheid?

BURGERPLICHT

BURGERPLICHT:

Een gevoel van verantwoordelijkheid en betrokkenheid bij de samenleving of de plaats waar je woont en/of bijhorende acties (bijvoorbeeld stemmen, belasting betalen, vrijwilligerswerk doen, enz.).

Kan aansluiten bij

- stemmen
- verkiezingen
- vrede
- vrijwilligerswerk
- solidariteit

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent de term 'burgerplicht' voor jou?

Welke voorbeelden van burgerplicht heb jij zelf in de voorbije jaren vervuld?

Verdieping

Welke levenservaringen hebben je gevoel voor burgerplicht beïnvloed?

Welke waarden, emoties of situaties hebben je plichtsbesef als burger beïnvloed?

Afsluitende reflecties

Waardoor kan het moeilijk zijn om je burgerplicht in je gemeenschap of land te vervullen? Wat voor maatregelen zou je nemen om deze moeilijkheden te overwinnen?

Wat kan er worden gedaan om anderen te inspireren hun burgerplicht te vervullen?

MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD

MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD:

alle non-profitorganisaties, niet-gouvernementele organisaties (ngo's), gemeenschapsgroepen, geloofsorganisaties, vakbonden en belangenorganisaties die zich organiseren rond de behoeften en belangen van mensen.

Kan aansluiten bij

- actief burgerschap
- maatschappelijke betrokkenheid
- vrijwilligerswerk

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat komt er in je op als je het begrip 'maatschappelijk middenveld' hoort?

Kan je enkele organisaties of groepen noemen die onderdeel zijn van het maatschappelijk middenveld in onze gemeente of in ons land?

Waarom is het maatschappelijk middenveld belangrijk voor een goed functionerende democratie?

Verdieping

Ben je betrokken bij maatschappelijke organisaties of activiteiten? Beschrijf je ervaring.

Met welke uitdagingen worden maatschappelijke organisaties in onze samenleving of ons land geconfronteerd?
Zijn er spanningen tussen pro-democratische en niet noodzakelijk pro-democratische maatschappelijke organisaties in ons land?

Closing Reflections

Hoe kunnen individuele personen het maatschappelijk middenveld ondersteunen en versterken?

Hoe kunnen we mensen die niet maatschappelijk betrokken zijn, inspireren om zich aan te sluiten bij maatschappelijke organisaties die aansluiten bij hun interesses en behoeften?

KLIMAAT-VERANDERING

KLIMAATVERANDERING:

Langdurige veranderingen in het weer op aarde, zowel lokaal als wereldwijd. De gevolgen van klimaatverandering zijn onder meer intense droogte, waterschaarste, hevige bosbranden, stijgende zeespiegels, overstromingen, het smelten van poolijs, verwoestende stormen en een afname van de biodiversiteit.

Kan aansluiten bij

- economische ongelijkheid
- milieubescherming
- migratie
- veiligheid
- actief burgerschap
- radicalisering en extremisme

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent klimaatverandering volgens jou? Waarin verschilt het van het weer?

Wat zijn de belangrijkste oorzaken van klimaatverandering?

Welke gevolgen van klimaatverandering heb je de laatste tijd opgemerkt in het nieuws, de media of op sociale media?

Verdieping

Merk je veranderingen in het klimaat in onze omgeving?

Wat doet (het besef van) klimaatverandering met jou?

Hoe denken je familie of vrienden over klimaatverandering?

Afsluitende reflecties

Wat zet jou ertoe aan om iets te doen tegen klimaatverandering?

Wat kunnen overheden en bedrijven doen om klimaatverandering tegen te gaan?

Welke maatregelen kunnen mensen nemen om hun negatieve impact op het milieu te verminderen?

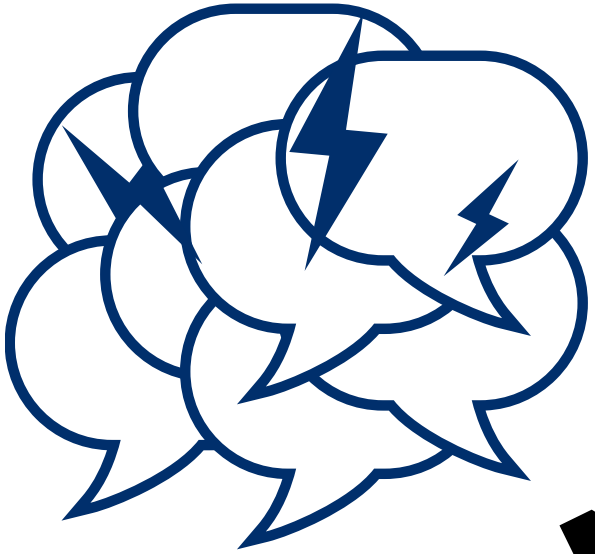

CONFLICT

CONFLICT:

Een conflict is een meningsverschil of botsing tussen personen, groepen of ideeën. Het kan voorkomen in persoonlijke, sociale of politieke situaties en is een natuurlijk onderdeel van menselijke interactie. Conflict verschilt van geweld: een conflict gaat over verschillen in mening of belang, terwijl geweld een extreme reactie is die gericht is op schade of overheersing. Conflicten kunnen positief en gezond zijn wanneer ze constructief worden aangepakt en kunnen leiden tot groei, begrip en oplossingen, terwijl geweld per definitie destructief is

Kan aansluiten bij

- oorlog
- vrede
- bemiddeling
- dialoog

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent de term 'conflict' volgens jou?

Vind jij dat conflicten van nature horen bij relaties tussen mensen?

Kan je een voorbeeld bedenken van een situatie waarin conflict leidde tot een positieve verandering?

Verdieping

Wat is het verschil tussen conflict en geweld? Hoe kan conflict escaleren in geweld?

Hoe ga je om met conflict in je eigen leven, bijvoorbeeld op het werk, thuis of in de buurt?

Kan je iets vertellen over een moment waarop conflict heeft geleid tot een beter begrip of een sterkere band?

Afsluitende reflecties

Op welke manieren kunnen we conflict omvormen tot iets constructiefs in plaats van iets destructiefs?

Welke rol speelt conflict in democratische samenlevingen? Hoe kan het de democratie versterken?

CORRUPTIE

CORRUPTIE:

Het misbruiken van macht of een positie voor persoonlijk gewin of om anderen op ongepaste wijze te bevoordelen. Veelvoorkomende vormen van corruptie zijn omkoping, verduistering, nepotisme en fraude.

kan aansluiten bij

- verantwoording
- rechtsstaat
- (on)rechtvaardigheid
- scheiding der machten
- vertrouwen

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'corruptie' volgens jou?

Kan je voorbeelden van corruptie noemen waarover je hebt gehoord in het nieuws?

Waarom denk je dat corruptie schadelijk is voor de maatschappij en/of de democratie?

Verdieping

Heb jij of iemand die je kent ooit te maken gehad met corruptie? Wat heeft dat met je gedaan?

Hoe beïnvloedt corruptie onze kansen, de economische ontwikkeling, het publiek vertrouwen en de rechtsstaat in ons land?

Afsluitende reflecties

Welke maatregelen kunnen zinvol zijn in het voorkomen en bestrijden van corruptie op verschillende niveaus binnen de overheid en de samenleving?

Welke concrete maatregelen kan je nemen om transparantie en integriteit in je eigen kring of op je werkplek te bevorderen?

DEMOCRATIE

DEMOCRATIE:

een bestuursvorm waarin het volk de macht heeft en deze uitoefent op een directe manier of via vrij verkozen vertegenwoordigers. De bescherming van fundamentele mensenrechten en vrijheden zijn in dit systeem bijzonder belangrijk.

Kan aansluiten bij

- maatschappelijk middenveld
- autoritarisme
- polarisatie
- geopolitiek
- dialoog

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent democratie voor jou?

Hoe beoordeel je de staat van de democratie in ons land?

Verdieping

Wat zijn de grootste uitdagingen waarmee democratieën tegenwoordig te maken hebben? En hoe kunnen die worden aangepakt?

Waarop is jouw vertrouwen of wantrouwen in de democratie gebaseerd?

Afsluitende reflecties

Welke maatregelen kunnen we nemen om actiever betrokken te zijn bij het bevorderen van democratische waarden en het waarborgen van democratie?

Op welke manier moet de democratie zich als systeem ontwikkelen om de uitdagingen van de 21e eeuw aan te kunnen?

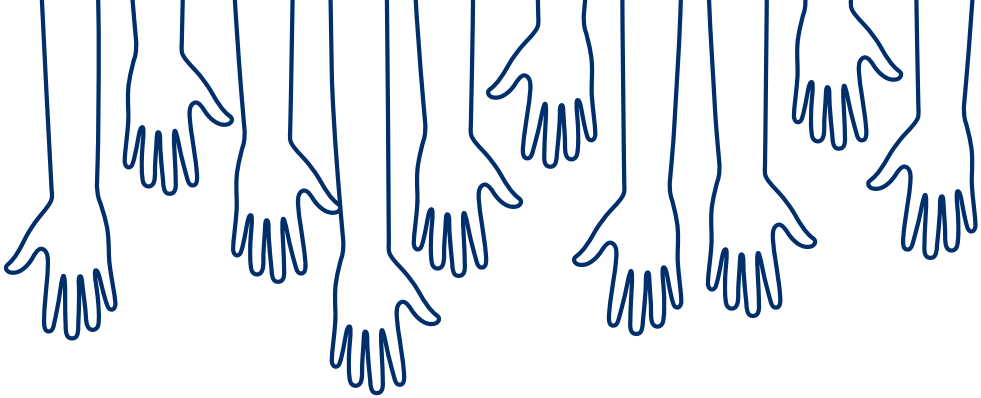

DEMOGRAFISCHE VERANDERINGEN

DEMOGRAFISCHE VERANDERINGEN:

veranderingen die zich in de loop van de tijd voordoen in de samenstelling van de bevolking; inclusief veranderingen in de leeftijdsopbouw, geboorte- en sterftecijfers, migratiepatronen, geografie en culturele diversiteit.

Kan aansluiten bij

- menselijke waardigheid
- gelijkwaardigheid
- veerkracht
- segregatie

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat denk jij dat bedoeld wordt met de term 'demografische veranderingen'?

Kan je voorbeelden geven van demografische veranderingen die zich recent hebben voorgedaan in onze samenleving of ons land?

Verdieping

Waarom is het belangrijk om demografische veranderingen te bestuderen en te begrijpen? Welke impact of mogelijke gevolgen kunnen ze hebben voor onze samenleving?

Welke gevolgen ondervinden we nu (of kunnen we in de toekomst verwachten) van demografische veranderingen, zoals de vergrijzing van de bevolking, in ons land of in Europa?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen overheden en samenlevingen zich aanpassen aan demografische veranderingen om inclusieve en duurzame ontwikkeling te waarborgen?

Hoe kunnen mensen en instellingen in hun plannen en besluitvorming rekening houden met demografische veranderingen? En hoe kunnen ze hier een antwoord op vinden?

DIALOOG

DIALOOG:

een dialoog is een constructief gesprek waarin ieders stem evenveel waard is. Een succesvolle dialoog helpt alle deelnemers om het onderwerp van gesprek beter te begrijpen en laat hen reflecteren op zichzelf, de ander en de samenleving in het algemeen.

Kan aansluiten bij

- actief burgerschap
- inclusie
- eenzaamheid
- vrede
- polarisatie
- gelijkwaardigheid
- democratie

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat is er nodig voor een goede dialoog?

Welke vaardigheden heb je nodig om deel te kunnen aan een dialoog?

Verdieping

Wat vind je van de dialoogcultuur in ons land?

Aan wat voor soort dialogen neem je graag deel? Wat voor soort dialogen vind je moeilijk?

Afsluitende reflecties

Waar moeten we het in ons land echt over hebben? Waarom?

Hoe kunnen we allemaal bijdragen aan meer constructieve dialogen in onze omgeving?

DESINFORMATIE

DESINFORMATIE:

desinformatie is foutieve informatie die bewust wordt verspreid om mensen te misleiden en om hun handelen en meningen te beïnvloeden.

Kan aansluiten bij

- vrijheid van meningsuiting
- vrede
- transparantie
- polarisatie
- populisme
- media

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Welk(e) soort(en) desinformatie ken je of ben je al tegengekomen?

Welke gevolgen kan desinformatie, naar jouw mening, hebben in een samenleving, in jouw land of in de wereld?

Verdieping

Is het in jouw persoonlijke ervaring altijd makkelijk om desinformatie te onderscheiden van informatie die wel klopt?

Maak jij je persoonlijk zorgen over de verspreiding van desinformatie? Waarom maak je je zorgen over dit onderwerp?

Afsluitende reflecties

Welke stappen zou jij graag zien om desinformatie in jouw omgeving, in ons land of wereldwijd tegen te gaan?

Wat kunnen we als burgers doen om (de verspreiding van) desinformatie tegen te gaan?

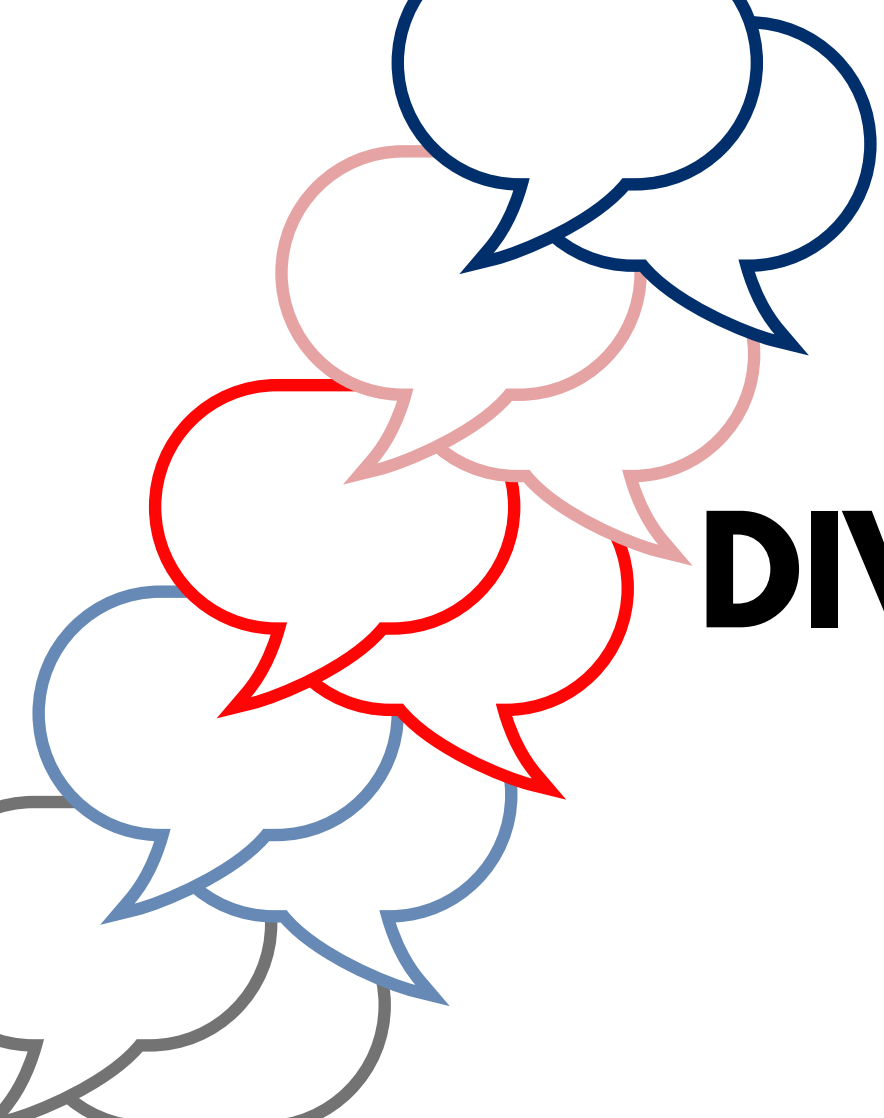

DIVERSITEIT

DIVERSITEIT:

Diversiteit gaat over menselijke verschillen zoals identiteit, sociale achtergrond, gender, leeftijd en soortgelijke zaken. In de praktijk betekent diversiteit normaal gezien het betrekken van en samenwerken met mensen van verschillende achtergronden.

Kan aansluiten bij

- kansengelijkheid
- inclusie
- vrede
- demografische veranderingen
- mensenrechten en rechten van minderheden

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wordt er in jouw lokale of nationale volksvertegenwoording, of binnen het maatschappelijk middenveld, een diverse groep mensen vertegenwoordigd?"

Welke voordelen of moeilijkheden kan een diverse groep ervaren wanneer ze samen beslissingen moeten nemen?

Verdieping

Herinner je je een moment waarop je ergens was — of deel uitmaakte van iets — waar een heel diverse groep mensen aanwezig was?

Wat heb je geleerd van deze ervaring?

Afsluitende reflecties

Op welke manieren zouden jouw gemeente of land diversiteit kunnen bevorderen in het besluitvormingsproces?

Wat kan ieder van ons doen om diversiteit te bevorderen en het vertrouwen tussen mensen te versterken?

ECONOMISCHE ONGELIJKHEID

ECONOMISCHE ONGELIJKHEID:

de ongelijke verdeling van financiële middelen en de uiteenlopende kansen die voor verschillende individuen of groepen beschikbaar zijn.

Kan aansluiten bij

- onderwijs
- mensenrechten
- migratie
- populisme
- radicalisering en extremisme

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Welke voorbeelden van economische ongelijkheid kan je geven?

Wat zijn de sociale gevolgen van grootschalige economische ongelijkheid in ons land of in Europa?

Verdieping

Hoe komt economische ongelijkheid in onze samenleving tot uiting?

Hoe hebben persoonlijke ervaringen jouw mening over economische ongelijkheid beïnvloed?

Afsluitende reflecties

Wat kunnen mensen doen om economische ongelijkheid tegen te gaan?

Wat zouden de samenleving en onze beleidsmakers moeten doen om economische ongelijkheid te verminderen?

ONDERWIJS

ONDERWIJS:

Het proces van leren — of anderen helpen leren — en het opdoen van kennis, vaardigheden, waarden, overtuigingen en gewoonten. Leren kan gebeuren in een formele, non-formele of helemaal informele context

Kan aansluiten bij

- menselijke waardigheid
- gendergelijkheid
- mensenrechten
- klimaatverandering
- desinformatie
- jeugd
- dialoog

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat is het eerste dat in je opkomt bij het horen van het woord ‘onderwijs’?

Wat is het voornaamste doel van onderwijs?

Verdieping

Hoe heeft jouw opleiding je gevormd tot wie je nu bent?

Welke veranderingen zou je graag zien met betrekking tot het onderwijssysteem in jouw land?

Afsluitende reflecties

Hoe kan het onderwijssysteem studenten voorbereiden op het zijn van actieve en verantwoordelijke burgers?

VERKIEZINGEN

VERKIEZINGEN:

Een essentieel proces in democratische systemen dat burgers in staat stelt hun vertegenwoordigers te kiezen op lokaal, regionaal en nationaal niveau, en hun mening over allerlei kwesties te laten horen.

Kan aansluiten bij

- stemmen
- burgerplicht
- keuzevrijheid
- autoritarisme
- politieke partijen
- media
- populisme
- polarisatie

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Welke verkiezingen zijn er de afgelopen 5 jaar geweest in ons land?

Waren deze verkiezingen anders vergeleken met de verkiezingen die in het verleden plaatsvonden? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Verdieping

Hoe heb jij de verkiezingen van de voorbije jaren ervaren? En wat verwacht je van de komende verkiezingen?

Hoe hebben de verkiezingsuitslagen jou, jouw familie of jouw directe omgeving beïnvloed?

Afsluitende reflecties

Op welke manier zou het kiessysteem in ons land in de nabije toekomst moeten veranderen of zich moeten ontwikkelen?

Wat kunnen we doen om ook in de toekomst genoeg kiezers te laten stemmen, ook zonder opkomstplicht?

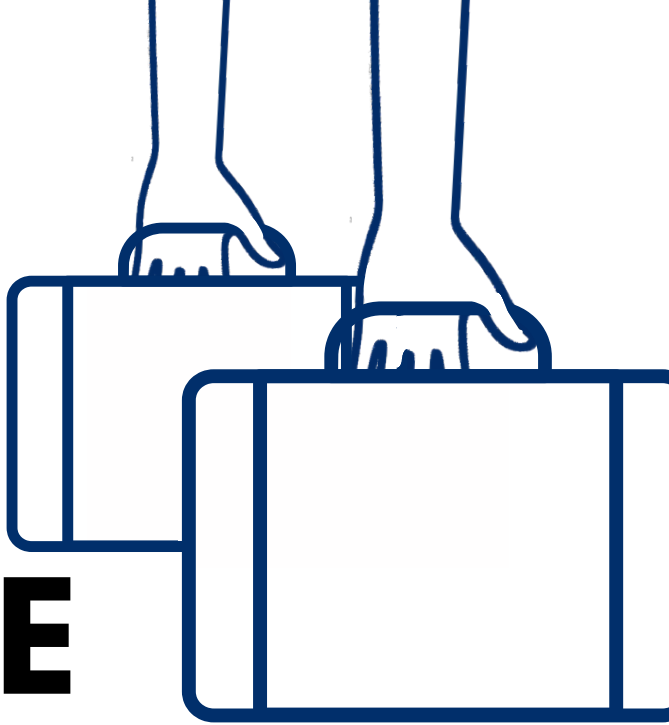

EMIGRATIE

EMIGRATIE:

het verlaten van je eigen land met de bedoeling om je permanent te vestigen in een ander land.

Kan aansluiten bij

- klimaatverandering
- economische ongelijkheid
- geopolitiek
- rechten van minderheden
- veiligheid
- polarisatie

FACILITATION QUESTIONS

Warming up

Waar denk je het eerst aan wanneer je het woord 'emigratie' hoort?

Wat zijn enkele van de belangrijkste redenen waarom mensen emigreren uit hun thuisland?

Welke rol spelen politieke en maatschappelijke factoren bij emigratie?

Verdieping

Kun je een persoonlijke ervaring of verhaal delen over emigratie waarbij je zelf betrokken was of dat je van dichtbij hebt gezien?
Hoe is jouw kijk op emigratie in de loop van de tijd veranderd?

Afsluitende reflecties

Welke acties kunnen individuen en groepen ondernemen om emigranten te ondersteunen?

Welke stappen of maatregelen kan de overheid nemen om ervoor te zorgen dat minder mensen vertrekken — of zelfs om mensen te overtuigen om terug te komen?

BESCHERMING VAN HET MILIEU

BESCHERMING VAN HET MILIEU:

het beschermen van het milieu tegen schadelijke menselijke activiteiten.

Kan aansluiten bij

- klimaatverandering
- mensenrechten
- (on)rechtvaardigheid
- migratie
- veiligheid

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'milieubescherming' volgens jou?

Wat zijn enkele van de belangrijkste onderdelen van een gezond en duurzaam milieu?

Verdieping

Hoe dragen menselijke handelingen bij aan milieuvervuiling?

Hoe ben je in je dagelijks leven of in je persoonlijke kring al in aanraking gekomen met de bescherming van het milieu?

Waarom zijn klimaatverandering en milieubeschermingsactivisme polariserende onderwerpen?

Afsluitende reflecties

Welke veranderingen kan je in je dagelijks leven doorvoeren om bij te dragen aan de bescherming van het milieu?

Hoe kun je proberen anderen milieubewuster te maken?

KANSENGELIJKHEID

KANSENGELIJKHEID:

recognising that we do not all have equal opportunities or backgrounds, equity means taking into account people's different needs in order to achieve the state of being equal, especially in status, rights, and opportunities.

Kan aansluiten bij

- onderwijs
- keuzevrijheid
- menselijke waardigheid
- inclusie
- vrouwenrechten

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent kansengelijkheid in verschillende contexten (bijv. sociaal, economisch, politiek)?

Waarom is kansengelijkheid belangrijk voor een maatschappij?

Verdieping

Hoe ziet een rechtvaardige samenleving er volgens jou uit en hoe kunnen we daar naartoe werken?

Hoe hebben jouw persoonlijke ervaringen jouw visie op kansengelijkheid beïnvloed?

Afsluitende reflecties

Welke maatregelen kunnen individuen nemen om kansengelijkheid te bevorderen?

Welke nieuwe ontwikkelingen zouden volgens jou invloed kunnen hebben op hoe we in de toekomst werken aan meer kansengelijkheid?

KEUZEVRIJHEID

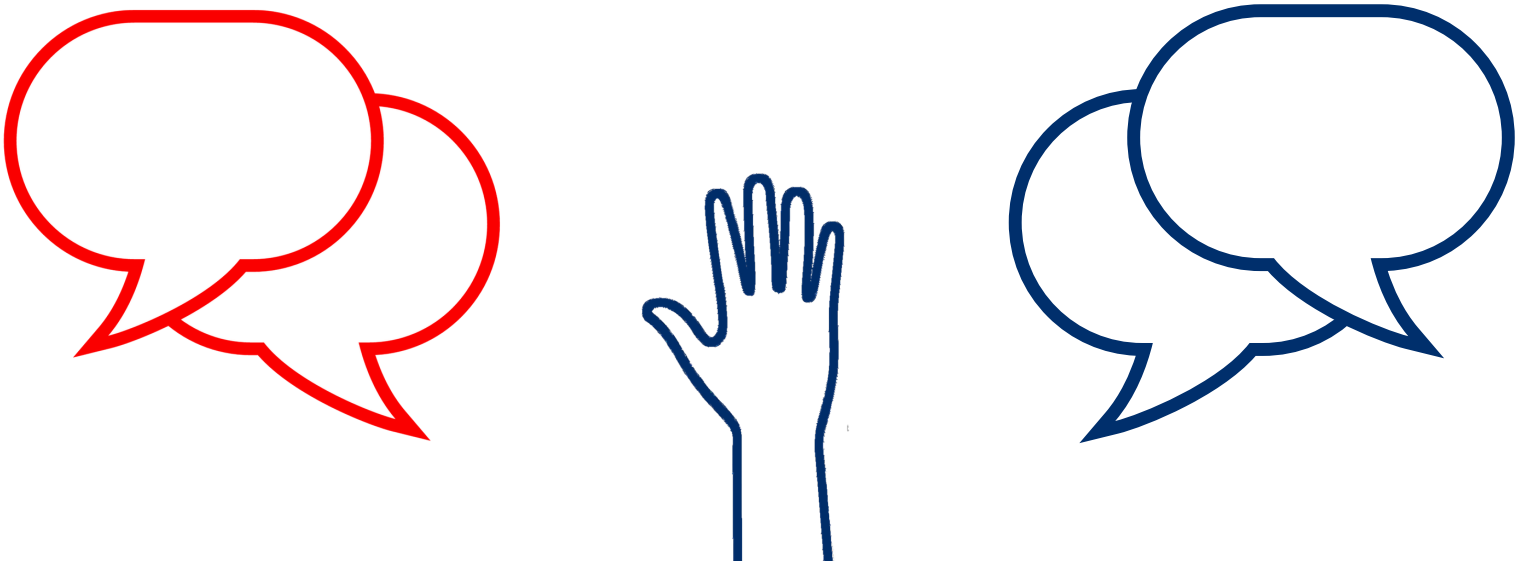

KEUZEVRIJHEID:

an individual's right, opportunity and autonomy to perform an action chosen from at least two available options unconstrained by external parties.

Kan aansluiten bij

- diversiteit
- vrijheid van meningsuiting
- gendergelijkheid
- autoritarisme
- klimaatverandering
- verkiezingen

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

What does 'freedom of choice' mean to you?

Why is freedom of choice important or challenging in society or in a democracy?

Verdieping

Why is the freedom to choose important or challenging for you? Would you like to share some of your own experiences regarding this?

Why is it sometimes hard to act in line with your own values and/or needs? What can be done to make it easier?

Afsluitende reflecties

How can freedom of choice be supported and advanced in our country?

What kinds of action steps would you like to see from decision makers, media and active citizens regarding this topic?

VRIJHEID VAN MENINGSUITING

VRIJHEID VAN MENINGSUITING:

the right of an individual or a group of people to articulate their opinions and ideas without legal sanction or censorship.

Kan aansluiten bij

- desinformatie
- dialoog
- vrouwenrechten
- polarisatie
- mensenrechten
- media

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'vrijheid van meningsuiting' volgens jou?

Waarom is vrijheid van meningsuiting belangrijk of juist een uitdaging voor de samenleving?

Hoe zou een samenleving eruitzien zonder de mogelijkheid om vrijuit te spreken?

Verdieping

Wat zou je ervan kunnen weerhouden om vrijuit te spreken?

Hoe kunnen we tegelijkertijd de vrijheid van meningsuiting ondersteunen en zaken als haatspraak en desinformatie in onze samenlevingen aanpakken?

Afsluitende reflecties

Welke maatregelen moeten we volgens jou als samenleving nemen om de vrijheid van meningsuiting te versterken?

Wat kun je doen om jezelf en anderen aan te moedigen om openlijk te spreken?

GENDER-GELIJKHEID

GENDERGELIJKHEID

een situatie waarin alle genders gelijke rechten, middelen en kansen hebben.

Kan aansluiten bij

- diversiteit
- keuzevrijheid
- vrijheid van meningsuiting
- vrouwenrechten
- leiderschap
- mensenrechten
- kansengelijkheid

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat komt er in je op als je aan gendergelijkheid denkt?

"Welke plekken of organisaties in jouw land of regio bieden steun voor gendergelijkheid?

Verdieping

Zijn er uitdagingen op het gebied van gendergelijkheid in jouw directe omgeving, in je professionele omgeving of in ons land?

Kun je een persoonlijke ervaring over gendergelijkheid uit je dagelijks leven delen?

Afsluitende reflecties

Wat zou er volgens jou moeten veranderen om gendergelijkheid beter te ondersteunen?

Wat kan ieder van ons doen om gendergelijkheid te bevorderen?

GEOPOLITIEK

GEOPOLITIEK:

hoe dingen zoals ligging, natuurlijke rijkdommen en het landschap invloed hebben op de politiek en de relaties tussen landen.

Kan aansluiten bij

- polarisatie
- migratie
- vrede
- desinformatie
- klimaatverandering

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waar denk je als eerste aan wanneer je de term 'geopolitiek' hoort?

Kun je recente geopolitieke problemen of conflicten noemen die invloed hebben op de wereldpolitiek?

Verdieping

Op welke manier beïnvloeden geopolitieke gebeurtenissen of factoren momenteel ons land en de wereld?

Maak je je zorgen over mogelijke geopolitieke gebeurtenissen in de (nabije) toekomst?

Afsluitende reflecties

Wat is voor jou een belangrijke les of iets om over na te denken uit onze discussie over geopolitiek?

Wat kunnen we, rekening houdend met verschillende geopolitieke uitdagingen en ontwikkelingen, op lokaal niveau doen en verbeteren?

MENSELIJKE WAARDIGHEID

MENSELIJKE WAARDIGHEID:

verwijst naar de intrinsieke waarde die ieder mens bezit, simpelweg omdat hij of zij een mens is.

Kan aansluiten bij

- kansengelijkheid
- rechten van minderheden
- mensenrechten
- immigratie
- economische ongelijkheid

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waar denk je aan wanneer het gaat over 'menselijke waardigheid'?

Hoe wordt deze waarde in onze samenleving uitgedragen?

Verdieping

Is deze waarde belangrijk voor jou? Waarom wel/niet?

Welke ervaringen (herinneringen, gebeurtenissen of ontmoetingen) hebben jouw opvattingen en meningen over menselijke waardigheid beïnvloed?

Afsluitende reflecties

Maak je je zorgen over de menselijke waardigheid in de toekomst van jouw gemeenschap of samenleving? Zo ja, welke stappen zou je graag zien om dat te verbeteren?

Wat kunnen we zelf doen om ervoor te zorgen dat iedereen in onze gemeenschap met waardigheid wordt behandeld?

MENSENRECHTEN

MENSENRECHTEN:

de fundamentele rechten en vrijheden die aan iedereen toekomen, simpelweg omdat ze mens zijn. Deze rechten omvatten burgerlijke, politieke, economische, sociale en culturelen rechten - zoals het recht op leven, vrijheid van meningsuiting, recht op onderwijs en gelijkheid voor de wet.

Kan aansluiten bij

- gendergelijkheid
- menselijke waardigheid
- keuzevrijheid
- vrijheid van meningsuiting
- autoritarisme
- toleranie

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Welke mensenrechten ken je en waarom zijn deze belangrijk?

Wat zijn enkele veelvoorkomende vormen van mensenrechtenschendingen?

Verdieping

Welke mensenrechtenkwesties zijn volgens jou het belangrijkst, en waarom?

Hoe zou je de huidige situatie van de mensenrechten in ons land omschrijven?

Afsluitende reflecties

Hoe kan je helpen bij het promoten en beschermen van mensenrechten in onze samenleving?

Welke zaken zouden volgens jou in de toekomst van invloed kunnen zijn op de mensenrechten?

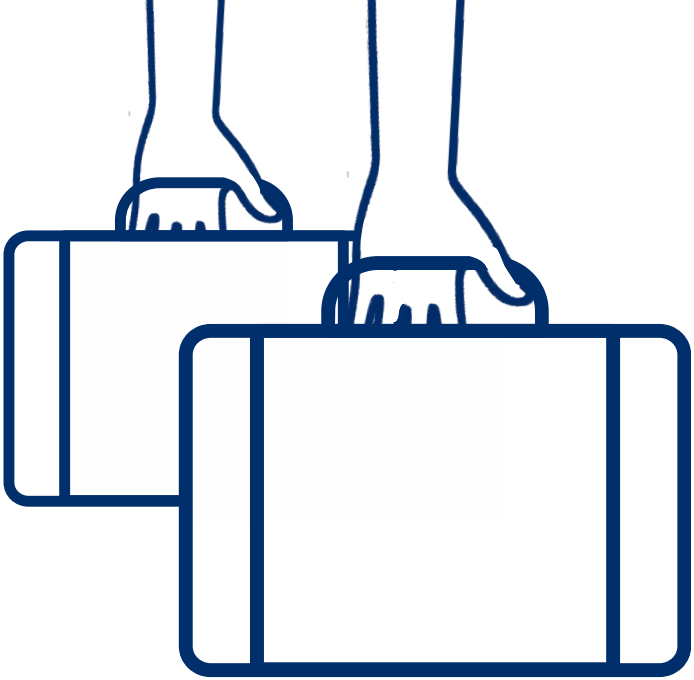

IMMIGRATIE

IMMIGRATIE:

het proces waarbij mensen een land binnenkomen om er permanent of voor langere tijd te wonen, werken of verblijven.

Kan aansluiten bij

- migratie
- geopolitiek
- demografische veranderingen
- inclusie

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Als je het woord 'immigratie' hoort, waar denk je dan als eerste aan?

Wat zijn enkele veelvoorkomende redenen waarom mensen ervoor kiezen om naar een nieuw land te emigreren?

Verdieping

Kan je een persoonlijke ervaring of verhaal over immigratie delen, uit je eigen leven of uit dat van iemand die je kent?

Welke invloed heeft immigratie gehad op je gemeente of je land?

Op welke manieren dragen immigranten volgens jou bij aan hun nieuwe gemeenschap, en welke obstakels kunnen zij daarbij tegenkomen?

Afsluitende reflecties

Wat heb je geleerd of welk inzicht heb je opgedaan tijdens onze discussie over immigratie?

Hoe kunnen individuen en gemeenschappen immigranten meer steunen en beter verwelkomen?

(ON)RECHTVAARDIGHEID

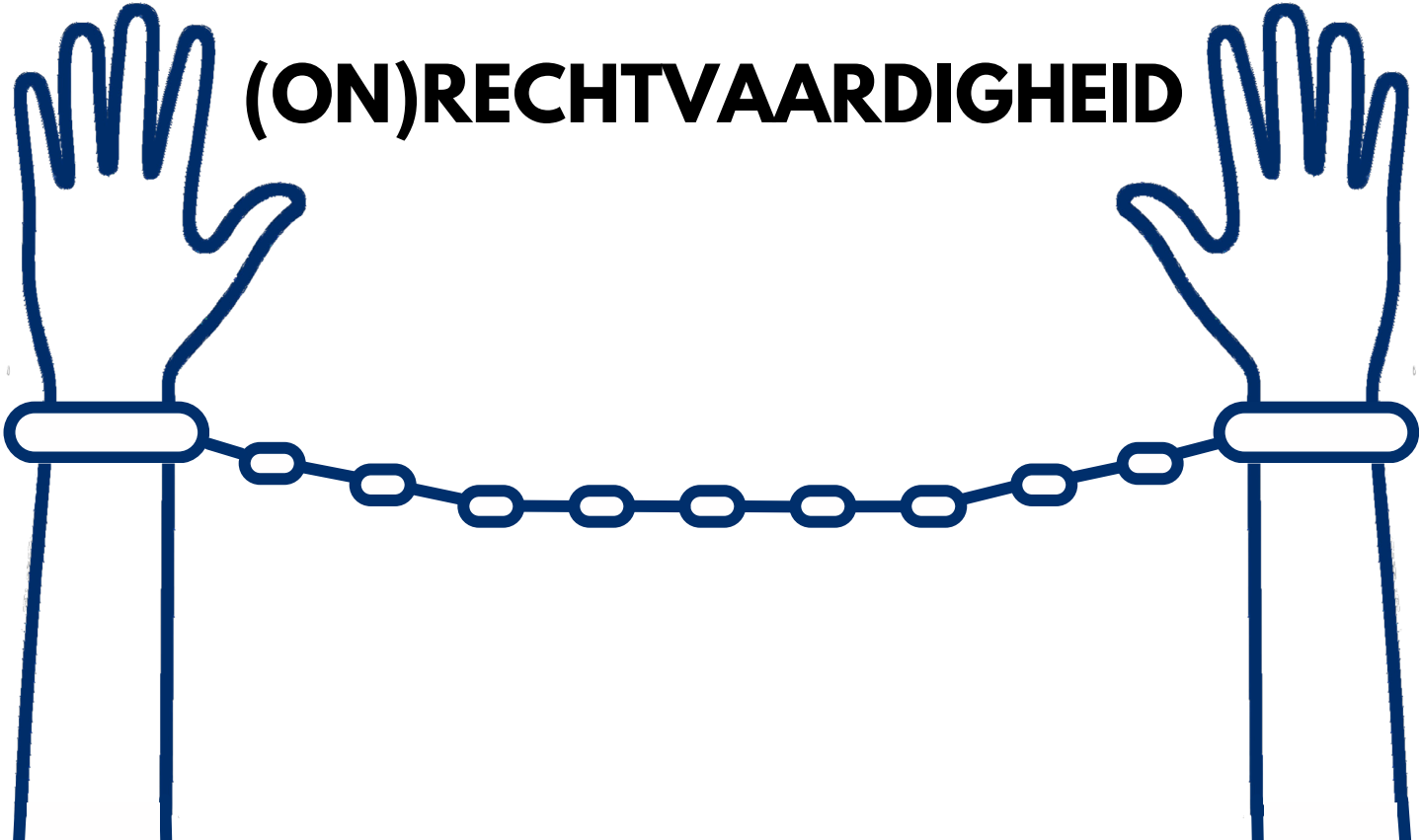

(ON)RECHTVAARDIGHEID

verwijst naar iets dat eerlijk of oneerlijk is, goed of fout, of dat de regels van rechtvaardigheid, mensenrechten en gelijkheid respecteert of schendt.

Kan aansluiten bij

- corruptie
- rechten voor minderheden
- mensenrechten
- gendergelijkheid
- leren van het verleden

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waar denk je aan als je de termen 'onrechtvaardigheid' of 'rechtvaardigheid' hoort?

Kan je voorbeelden van onrechtvaardigheid noemen (op lokaal, nationaal of wereldwijd niveau)?

Verdieping

Heb jij ooit te maken gehad met onrechtvaardigheid? Of ken je iemand die ermee te maken heeft gehad? Welke impact heeft dat gehad?

Waarin verschilt structurele onrechtvaardigheid van op zichzelf staande gevallen van oneerlijke behandeling?

Wat zijn enkele onderliggende oorzaken van onrechtvaardigheid en hoe kunnen deze worden aangepakt om tot rechtvaardige resultaten te komen?

Afsluitende reflecties

Wat kunnen we doen om onrechtvaardigheid tegen te gaan en om rechtvaardigheid in onze samenleving te bevorderen?

Wat heb je geleerd of welk inzicht heb je opgedaan tijdens onze discussie over (on)rechvaardigheid?

INCLUSIE

INCLUSIE:

Het principe dat iedereen, ongeacht wie ze zijn of wat hun achtergrond is, zich welkom voelt en met respect wordt behandeld. Dat iedereen het gevoel heeft dat ze erbij horen

Kan aansluiten bij

- diversiteit
- kansengelijkheid
- rechten van minderheden
- vrouwenrechten
- jeugdparticipatie
- dialoog

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat versta jij onder de term 'inclusie'?

Wat bevordert of belemmert de inclusie van mensen met verschillende achtergronden? Bijvoorbeeld in de besluitvormingsprocessen in je gemeente of de samenleving?

Verdieping

Wil je een persoonlijke ervaring delen over inclusie in je dagelijks leven of je persoonlijke kring? Bijvoorbeeld op school, de universiteit, op het werk of bij een vrijwilligersorganisatie?

Wat maakt het volgens jou gemakkelijk om inclusie na te streven en wat maakt het juist moeilijk? Spreek zo mogelijk uit ervaring.

Afsluitende reflecties

Waarom en hoe kan je inclusie in je omgeving in praktijk brengen?

Welke maatregelen zouden beleidsmakers volgens jou moeten nemen om inclusie in onze samenleving te bevorderen?

RECHTSPRAAK

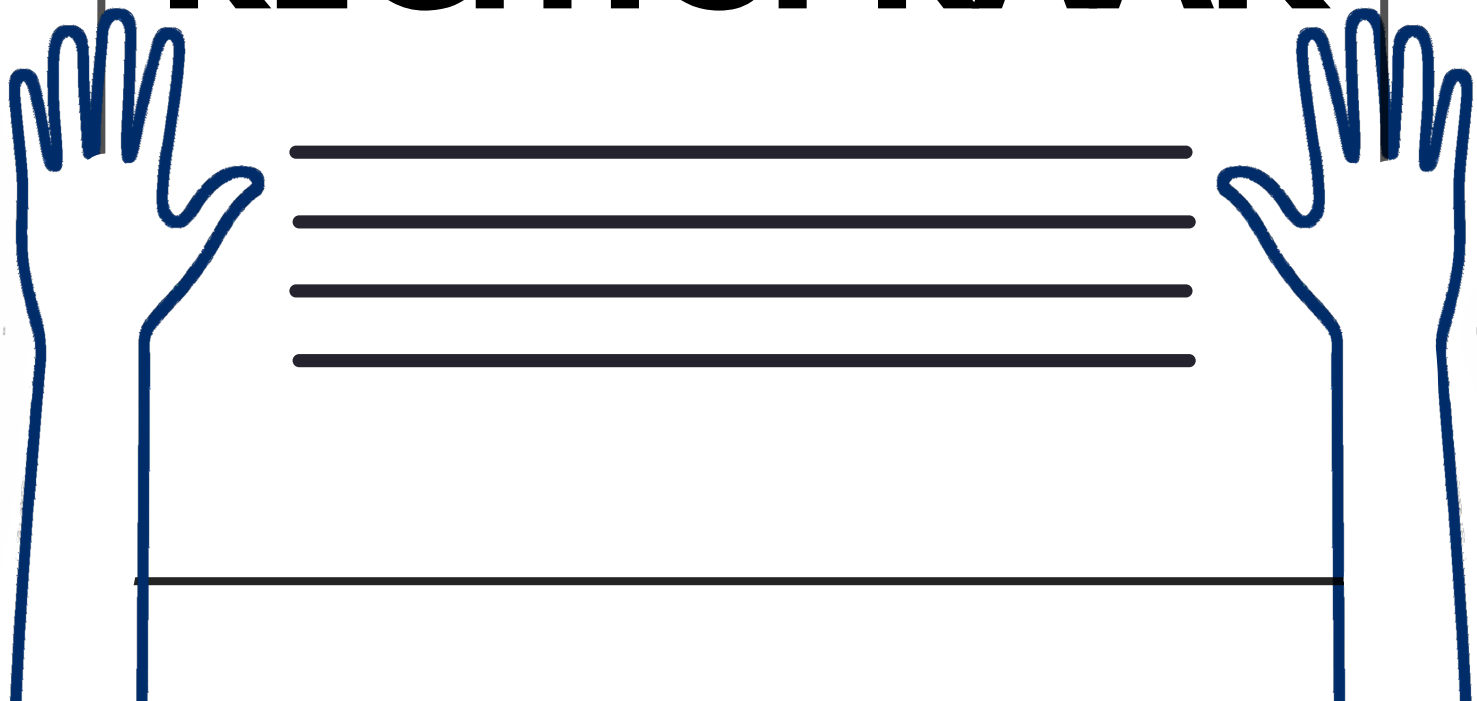

RECHTSPRAAK:

het geheel van rechtbanken die de wet interpreteren en toepassen, conflicten oplossen en rechtspreken in naam van de staat.

Kan aansluiten bij
- (on)rechtvaardigheid
- rechten van minderheden
- veiligheid
- transparantie
- vertrouwen

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat komt er het eerst in je op wanneer je het woord 'rechtspraak' hoort?

Wat is de rol van de rechtspraak in een democratische samenleving?

Verdieping

Wat betekent 'onafhankelijke rechtspraak' en waarom is dit belangrijk?

Hoe is het gesteld met de rechtspraak in ons land?

Hoe is jouw mening over de rechtspraak gevormd door je persoonlijke ervaringen of door de manier waarop de media hierover bericht?

Afsluitende reflecties

Wat zijn mogelijke bedreigingen voor de onafhankelijkheid van de rechtspraak in ons land? Wat kan hieraan worden gedaan?

Moeten wij als burgers meer weten over ons rechtssysteem en over de rol ervan in de democratie? Wat zou je hier zelf voor nodig hebben?

LEIDERSCHAP

LEIDERSCHAP:

het vermogen om individuen of groepen te leiden, te inspireren of te beïnvloeden.

Kan aansluiten bij

- actief burgerschap
- verantwoording
- maatschappelijke betrokkenheid/terugtrekking
- politieke partijen
- vertrouwen
- media

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat is het verschil tussen leiderschap en management?

Aan welke inspirerende publieke of politieke leiders uit het verleden kunnen we denken?

Wat voor invloed kan een inspirerende leider hebben op de samenleving?

Verdieping

Wie zijn enkele van de huidige leiders die je bewondert, en waarom?

Heb je zelf leiding gegeven in verschillende situaties of organisaties? Wat maakte het gemakkelijk? Wat maakte het moeilijk?

Hoe zou je zeggen dat de politieke en maatschappelijke leiders er vandaag de dag voor staan in ons land?

Afsluitende reflecties

Hoe kijk je zelf naar de toekomst van leiderschap in onze samenleving, en wat kunnen we doen om dat te bereiken?

Hoe kan onderwijs bijdragen aan het opleiden van goede leiders?

LEREN VAN HET VERLEDEN

LEREN VAN HET VERLEDEN:

houdt in dat zowel de positieve als pijnlijke kanten van het verleden kritisch worden onderzocht om te begrijpen hoe ze de samenleving vandaag beïnvloeden. Dit helpt mensen en gemeenschappen lessen te trekken en fouten in de toekomst te vermijden.

Kan aansluiten bij

- (on)rechtvaardigheid
- onderwijs
- nationalisme
- rechten van minderheden

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent het volgens jou om te leren van het verleden?

Kun je een historische gebeurtenis of periode bedenken waarvan je vindt dat onze samenleving ervan zou moeten leren en die beter zou moeten begrijpen?

Verdieping

Waarom vind je het belangrijk dat mensen en groepen nadenken over én leren uit zowel de positieve als de moeilijke momenten uit de geschiedenis?

Wat zijn enkele uitdagingen of belemmeringen waarmee jete maken kunt krijgen wanneer je geconfronteerd wordt met moeilijke aspecten van de geschiedenis?

Hoe kunnen we deze uitdagingen overwinnen om ervoor te zorgen dat we echt kunnen leren van het verleden?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen politici, vertegenwoordigers van de media, leerkrachten en publieke figuren de lessen uit de geschiedenis op constructieve wijze integreren in het publieke debat?

Welke maatregelen kan je nemen om ervoor te zorgen dat wij als samenleving van de geschiedenis leren op een manier die leidt tot groei en positieve verandering?

LEVENSLANG LEREN

LEVENSLANG LEREN:

het blijven ontwikkelen van kennis en vaardigheden gedurende je hele leven, ook buiten het formele onderwijs. Het draait om nieuwsgierig blijven en willen groeien, zowel persoonlijk als professioneel.

Kan aansluiten bij

- demografische veranderingen
- onderwijs
- maatschappelijke betrokkenheid/terugtrekking
- menselijke waardigheid

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'levenslang leren' voor jou?

Kun je een voorbeeld bedenken van iets nieuws dat je als volwassene hebt geleerd en waar je echt ietsd aan hebt gehad?

Zijn er plaatsen of organisaties die je kent die mensen helpen te blijven leren?

Verdieping

Hoe beïnvloedt een houding van doorlopend leren het vermogen van een persoon om zich aan te passen aan veranderingen in zijn persoonlijke of professionele leven?

Welke rol moeten overheden en instellingen spelen bij het bevorderen van levenslang leren door middel van beleid en toegankelijke programma's?

Afsluitende reflecties

Welke uitdagingen moeten we aanpakken om iedereen gelijke kansen te geven om levenslang te leren, en hoe kunnen we die oplossen?

Welke stappen kunnen mensen nemen om zichzelf te motiveren om levenslang te blijven leren?

EENZAAMHEID

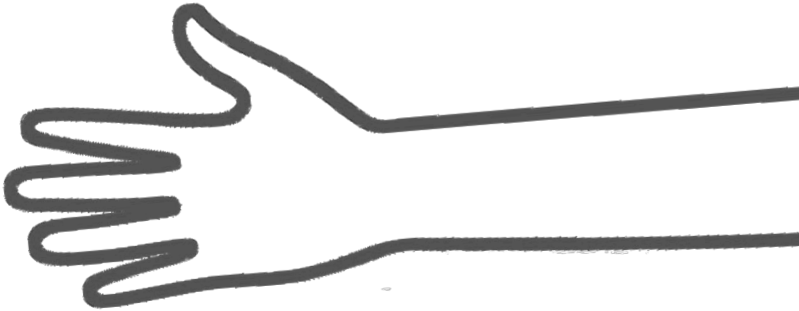

EENZAAMHEID:

een subjectieve emotionele toestand die wordt gekenmerkt door een diep gevoel van leegte, isolatie en een gebrek aan betekenisvolle verbondenheid met anderen. Je kunt je eenzaam voelen ondanks dat je deel uitmaakt van een groep en je tevreden voelen terwijl je alleen bent.

Kan aansluiten bij

- burgerplicht
- menselijke waardigheid
- vrijwilligerswerk
- economische ongelijkheid
- onderwijs

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Hoe zou jij 'eenzaamheid' omschrijven?

Denk je dat er genoeg aandacht is voor eenzaamheid in onze samenleving? Welke andere verschijnselen, zoals sociaal isolement, hebben hier eventueel iets mee te maken?

Verdieping

Hoe zorgt onze moderne samenleving – met minder momenten om samen te komen en minder betrokkenheid bij elkaar – ervoor dat mensen zich sneller eenzaam voelen?

Wat voor soort activiteiten en sociale contacten voorkomen volgens jou eenzaamheid?

Afsluitende reflecties

Welke groepen mensen lopen het risico zich eenzaam en sociaal geïsoleerd te voelen, of het gevoel te hebben dat ze niet thuishoren in onze samenleving?

Welke beleidsmaatregelen of initiatieven kunnen helpen om sociale banden te herstellen en betekenisvolle relaties te bevorderen?

Welke maatregelen kunnen we persoonlijk nemen in ons dagelijks leven om eenzaamheid te verminderen en sociale banden in onze omgeving te versterken?

MEDIA

MEDIA:

verschillende communicatiekanalen die informatie, entertainment en andere inhoud verspreiden.

Kan aansluiten bij

- desinformatie
- onderwijs
- polarisatie
- populisme
- privacy

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat is de rol van de media in onze samenleving?

Wat zijn de verschillende soorten media, en hoe vervullen ze verschillende functies?

Verdieping

Hoe beïnvloeden de media de publieke opinie en het gedrag in ons land?

Wat zijn tegenwoordig enkele uitdagingen of problemen die we ondervinden met (verschillende vormen van) media?

Afsluitende reflecties

Hoe kan iemand gezonde mediagewoonten ontwikkelen en welke ondersteuning is daarvoor nodig?

Welke maatregelen zou je graag zien met betrekking tot de eerder genoemde uitdagingen van beleidsmakers, ngo's of individuele burgers?

BEMIDDELING

BEMIDDELING:

een proces waarbij een neutrale derde partij tijdens een conflict helpt om tot een voor beide partijen aanvaardbare overeenkomst te komen. Hierbij worden verschillende perspectieven onderzocht en wordt gezocht naar wat men wél deelt, terwijl tegelijkertijd wordt gestimuleerd dat er open met elkaar gepraat wordt.

Kan aansluiten bij

- polarisatie
- vrede
- conflict
- maatschappelijke betrokkenheid/ terugtrekking

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waarover gaat het volgens jou bij 'bemiddeling'?

Kan je een situatie bedenken waarin door middel van bemiddeling een oplossing werd gevonden?

Verdieping

Hoe kan bemiddeling helpen om iets vanuit meerdere standpunten te bekijken? Kan je een voorbeeld geven?

Welke eigenschappen maken volgens jou een bemiddelaar effectief, vooral bij ingewikkelde politieke of sociale kwesties?

Hoe kunnen we het gebruik van bemiddeling in democratische processen stimuleren om geschillen vreedzaam op te lossen?

Afsluitende reflecties

Welke rol kunnen individuen of groepen spelen bij het ondersteunen van bemiddelingsinspanningen in hun lokale of nationale context?

Hoe kan bemiddeling democratische waarden zoals participatie, eerlijkheid en inclusiviteit versterken?

MENTALE GEZONDHEID

MENTALE GEZONDHEID:

het emotionele, psychische en sociale welzijn van een persoon, wat van invloed is op hoe hij of zij denkt, voelt en handelt. Het beïnvloedt ook hoe mensen omgaan met stress, met anderen en met het nemen van beslissingen.

Kan aansluiten bij

- eenzaamheid
- social media
- polarisatie
- extremisme of radicalisering
- solidariteit

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waar gaat 'mentale gezondheid' volgens jou over en waarom is het belangrijk?

Waarom wordt er tegenwoordig steeds meer aandacht besteed aan mentale gezondheid?

Wat draagt in het algemeen bij aan de mentale gezondheid van mensen?

Verdieping

Hoe denk je dat mentale gezondheid van invloed is op iemands vermogen om deel te nemen aan de samenleving, ook aan democratische processen?

Welke zaken en/of acties zouden de mentale gezondheid van mensen om jou heen ten goede komen?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen lokale groepen en overheden samenwerken om een omgeving te creëren die het mentaal welzijn van mensen versterkt?

Hoe kunnen mensen bijdragen aan een meer inclusieve en ondersteunende samenleving voor mensen die te maken hebben met psychische problemen?

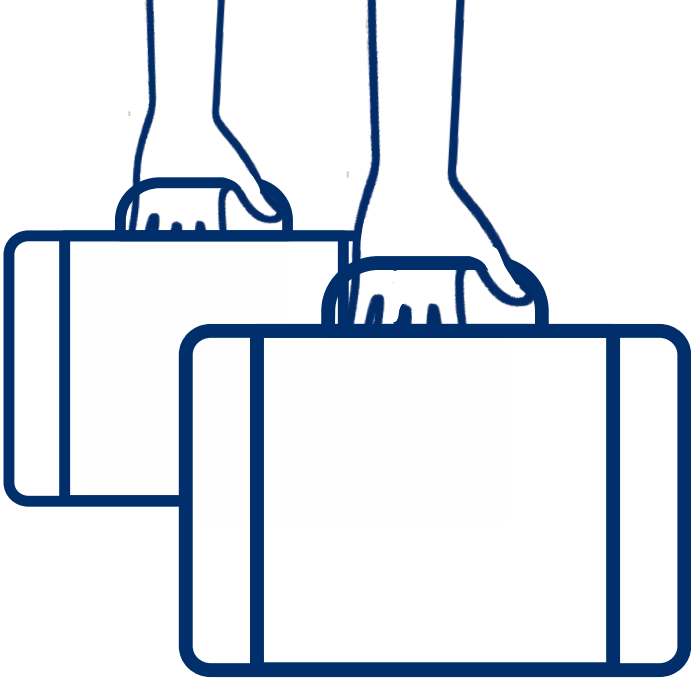

MIGRATIE

MIGRATIE:

de verplaatsingen van mensen van de ene plaats naar de andere, binnen een land of tussen landen, om zich tijdelijk of permanent op een nieuwe locatie te vestigen.

Kan aansluiten bij

- immigratie
- geopolitiek
- diversiteit
- economische ongelijkheid

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN:

Warming up

Wat zijn veelvoorkomende redenen van mensen om te migreren?

Waarom is migratie tegenwoordig zo'n polariserend onderwerp in Europa?

Verdieping

Ben je zelf ooit van de ene stad of het ene land naar het andere verhuisd, of ken je iemand die dat heeft gedaan? Wat waren de redenen daarvoor, en wat voor invloed heeft die ervaring op je gehad?

Welke economische, sociale of omgevingsfactoren beïnvloeden tegenwoordig de migratiepatronen in ons land (of Europa)?

Waarom zou iemand zich zorgen kunnen maken over migratie?

Afsluitende reflecties

Wat kan je doen om de ervaringen van migranten in jouw omgeving, stad of land beter te begrijpen?

Hoe kunnen we de ervaringen van onze vrienden en familieleden, die zijn verhuisd en nu in het buitenland wonen, beter begrijpen en ons daarin inleven?

RECHTEN VAN MINDERHEDEN

RECHTEN VAN MINDERHEDEN:

mensenrechten zoals die gelden voor minderheden op basis van afkomst, etniciteit, sociale klasse, religie, taal, geslacht en seksuele geaardheid, alsook de collectieve rechten die aan elke minderheidsgroep worden toegekend. De rechten van minderheden rusten op vier pijlers: bescherming van het bestaan, bescherming en bevordering van de identiteit, gelijkheid en non-discriminatie, en het recht op daadwerkelijke participatie.

Kan aansluiten bij

- kansengelijkheid
- gendergelijkheid
- menselijke waardigheid
- mensenrechten
- tolerantie

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waarin verschillen de rechten van minderheden van mensenrechten in het algemeen?

Kan je enkele minderheidsgroepen noemen , en met welke specifieke uitdagingen worden zij geconfronteerd?

Welke vooruitgang hebben we geboekt op het gebied van de rechten van minderheden in onze samenleving?

Verdieping

Hoe staat het met de rechten van minderheden in ons land?

Hoe hebben jouw persoonlijke ervaringen je visie op de rechten van minderheden gevormd?

Afsluitende reflecties

Wat kan je doen om de rechten van minderheden in jouw omgeving te bevorderen en te beschermen?

Hoe kun je helpen om meer aandacht te vragen voor kwesties de rechten van minderheden?

Welke maatregelen zou je graag genomen zien worden door beleidsmakers?

NATIONALISME

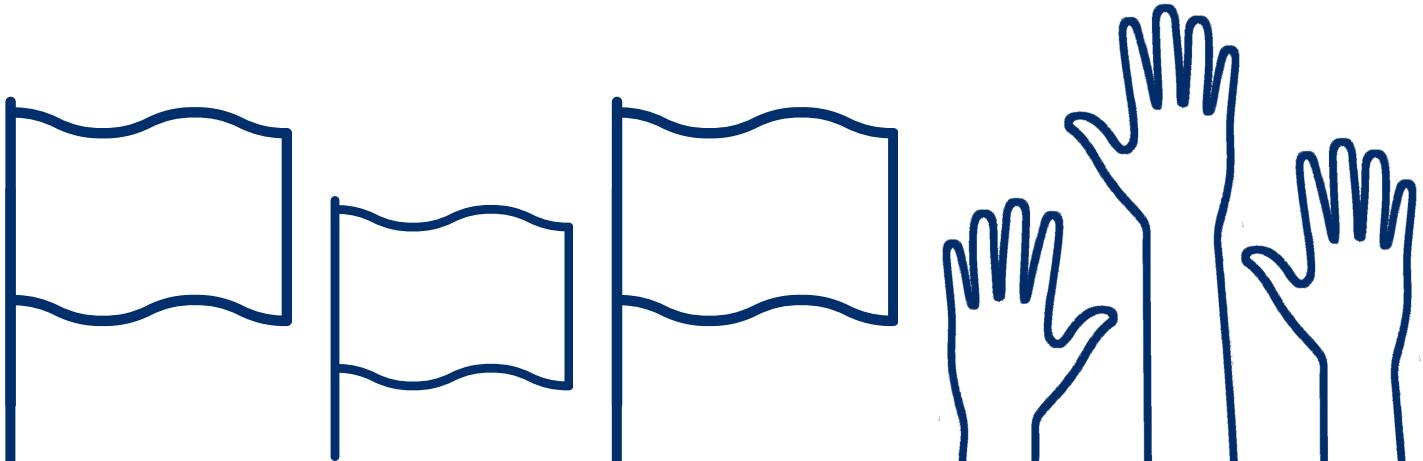

NATIONALISME:

een ideologie die de belangen, cultuur en waarden van een specifieke natie of groep mensen benadrukt, wat een sterk gevoel van nationale trots en loyaliteit aan het eigen land oproept.

Kan aansluiten bij
- polarisatie
- immigratie
- radicalisering en extremisme
- populisme

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waar moet je aan denken bij het woord 'nationalisme'?

Kan je voorbeelden noemen van symbolen of tradities die geassocieerd worden met nationalisme in jouw land?

Waarin verschilt nationalisme van patriottisme?

Verdieping

Wat is de reden dat nationalisme in ons land voorkomt – wat wakkert het aan of versterkt het?

Kan je aangeven welke invloed het nationalisme op ons land heeft?

Zou je jezelf als 'nationalist' omschrijven?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen we een balans vinden tussen nationale trots en een respectvolle houding ten opzichte van andere landen en culturen?

Welke maatregelen kunnen genomen worden om een gezond gevoel van patriottisme te bevorderen dat eenheid in plaats van verdeeldheid bevordert?

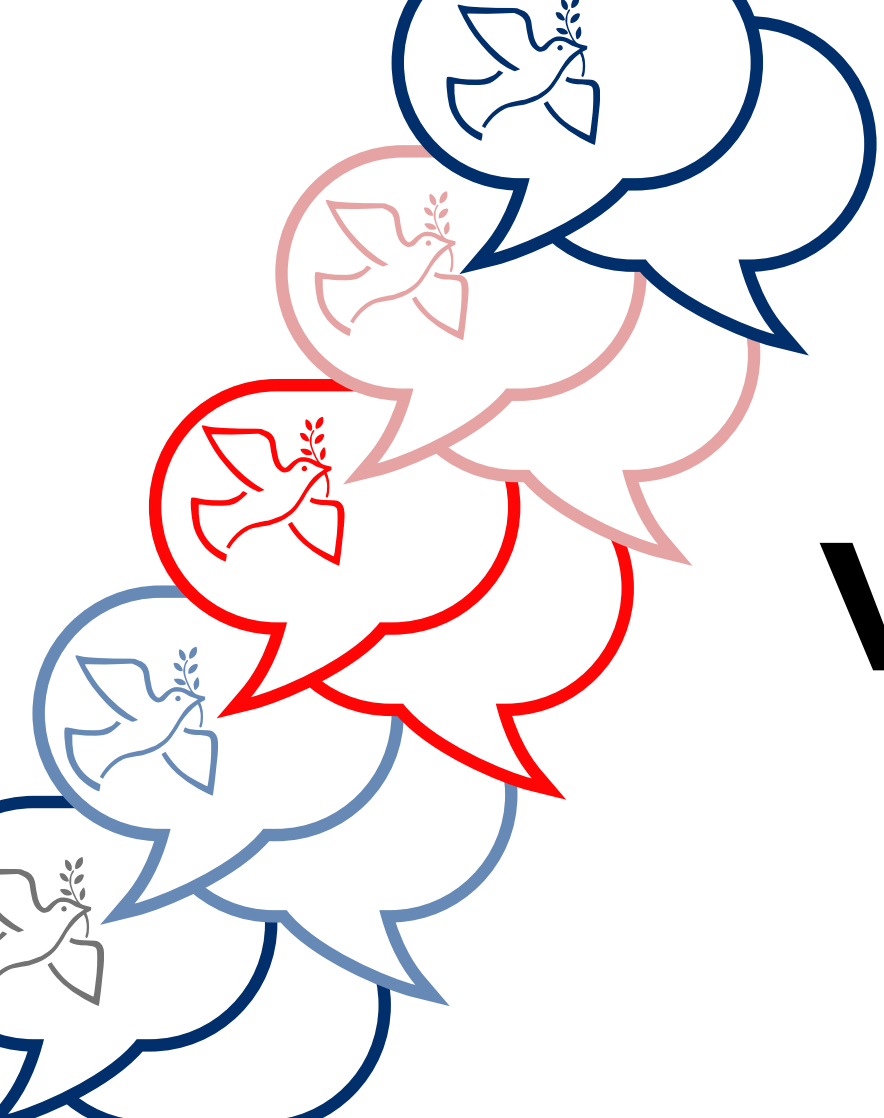

VREDE

VREDE:

de afwezigheid van oorlog. Samenlevingen waarin mensen kunnen leven zonder angst voor gewelf of conflict en zich veilig kunnen voelen ongeacht hun achtergrond of identiteit.

Kan aansluiten bij

- veiligheid
- geopolitiek
- rechtsstaat
- vertrouwen
- mensenrechten
- dialoog

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'vrede' voor jou in een maatschappelijke context?

Wat bevordert vrede in de samenleving en de wereld? En wat zorgt voor uitdagingen?

Verdieping

Welke inspirerende en/of belangrijke vredesprocessen uit het verleden of het heden komen in je op? Waarom zijn die voor jou van betekenis geweest?

Maak je je zorgen over een eventuele oorlog?

Closing Reflections

Hoe draag jij in het dagelijks leven bij aan het creëren van een vredige omgeving?

Als je één ding in de wereld zou kunnen veranderen om vrede te bevorderen, wat zou dat dan zijn?

EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID

EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID:

Eigen verantwoordelijkheid betekent dat je zelf instaat voor je keuzes en daden – zowel voor hoe je voor jezelf zorgt als voor de impact die je hebt op anderen. Dat is iets anders dan burgerplicht, want die gaat over wat je als inwoner moet doen binnen het politieke systeem. Het verschilt ook van verantwoording afleggen, waarbij je moet uitleggen aan anderen waarom je iets hebt gedaan. In een democratie vertrekt persoonlijke verantwoordelijkheid vanuit het idee dat iedereen mee helpt bouwen aan het welzijn van de samenleving.

Kan aansluiten bij

- burgerplicht
- actief burgerschap
- vrijwilligerswerk
- vertrouwen
- menselijke waardigheid

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'eigen verantwoordelijkheid' volgens jou?

Kun je enkele voorbeelden geven van deze eigen verantwoordelijkheid?

Waarom denk je dat een eigen verantwoordelijkheid belangrijk is in een democratische samenleving?

Verdieping

Op welke manieren dragen een gevoel van eigen verantwoordelijkheid en het idee van een sociaal contract bij aan een gezonde democratie?

Kun je een voorbeeld bedenken waarbij het nemen van eigen verantwoordelijkheid heeft bijgedragen aan het welzijn van anderen of de gemeenschap?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat mensen meer verantwoordelijkheid nemen?

Hoe draagt het idee van eigen verantwoordelijkheid bij aan het versterken van de democratie en saamhorigheid?

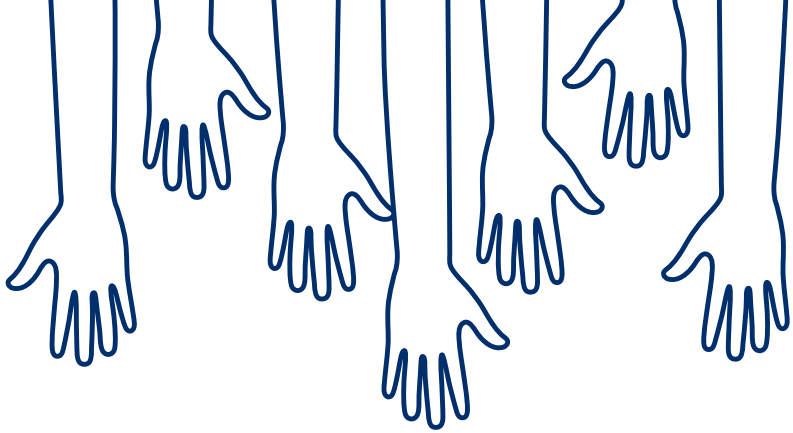

POLARISATIE

POLARISATIE:

het proces waarin publieke opinie, politieke opvattingen of maatschappelijke verhoudingen meer extreem en verdeeld worden. Dit leidt tot toenemende ideologische of maatschappelijk conflicten tussen groepen die tegenover elkaar staan en die niks of nauwelijks meer iets gemeen hebben.

Kan aansluiten bij

- radicalisering en extremisme
- nationalisme
- desinformatie
- vrijheid van meningsuiting
- dialoog

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN:

Warming up

Kun je voorbeelden noemen van polarisatie in de politiek, de samenleving of de media?

Waarom is polarisatie tegenwoordig zo'n belangrijk onderwerp?

Verdieping

Welke factoren of gebeurtenissen dragen bij aan een toenemende polarisatie tussen verschillende groepen of gemeenschappen in ons land?

Met welke personen of groepen vind je het moeilijk om te praten, omdat jouw opvattingen sterk van die van hen verschillen?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen we toch bruggen bouwen en een dialoog aangaan ondanks onze verschillen?

Wat kan je zelf doen om een constructieve dialoog te bevorderen en de polarisatie in ons land te verminderen?

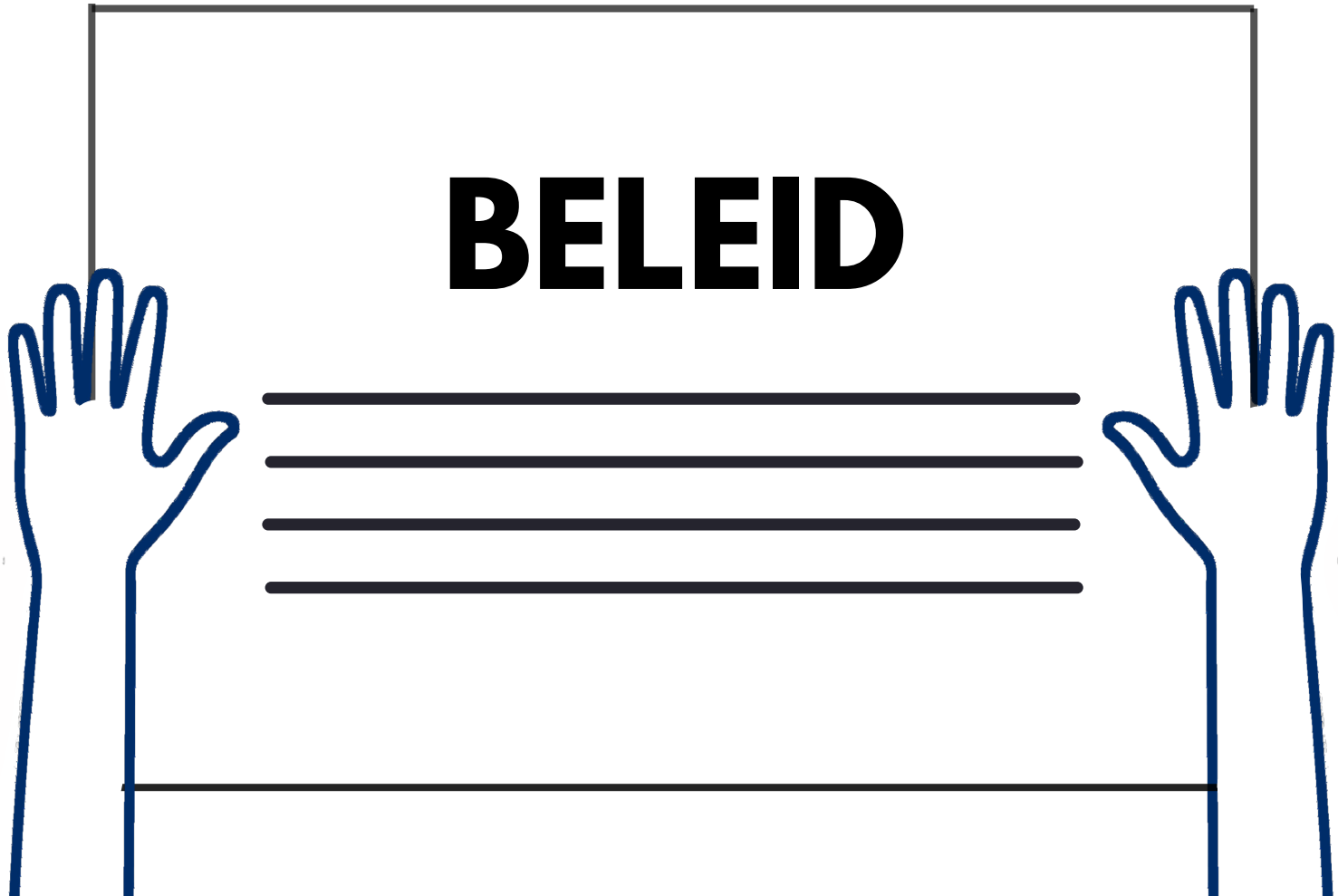
BELEID

BELEID:

een verzameling besluiten en maatregelen die door overheden of organisaties worden genomen om specifieke problemen aan te pakken of bepaalde doelstellingen binnen een sector te verwezenlijken. Het is het resultaat van politieke inspanningen, onderhandelingen en inbreng van diverse belanghebbenden, waaronder politici, deskundigen en het publiek.

Kan aansluiten bij

- politieke partijen
- politiek
- transparantie
- verantwoording
- democratie

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN:

Warming up

Wat betekent 'beleid' voor jou, en hoe zie je dat dit je dagelijks leven beïnvloedt?

Kun je een voorbeeld noemen waarbij beleid in een bepaalde sector (bijvoorbeeld de gezondheidszorg of het onderwijs) een verschil heeft gemaakt in jouw omgeving?

Verdieping

Hoe beïnvloeden politieke beslissingen de resultaten van het beleid?

Hoe kunnen stakeholders, zoals burgers, belangenorganisaties en bedrijven, invloed uitoefenen op het opstellen of wijzigen van beleid?

Wat maakt een beleid goed of effectief, met name in sectoren als gezondheidszorg, onderwijs of milieu?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen mensen of groepen op een laagdrempelige manier opkomen voor beleid dat past bij wat zij belangrijk vinden?

Hoe kunnen democratieën ervoor zorgen dat hun beleid niet alleen inspeelt op wat vandaag nodig is, maar ook goed is voor de samenleving op de lange termijn?

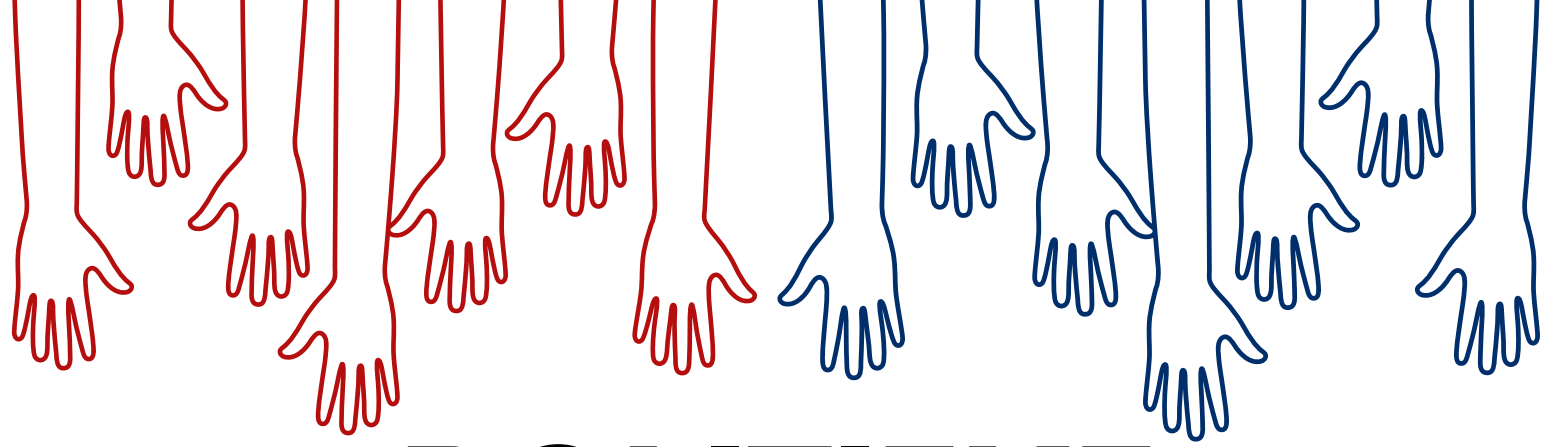

POLITIEKE PARTIJEN

POLITIEKE PARTIJEN:

georganiseerde groepen mensen die een belangrijke rol spelen in democratieën: ze stellen kandidaten voor, proberen mensen te overtuigen om te gaan stemmen en zetten zich in voor bepaalde ideeën en beleidskeuzes.

Kan aansluiten bij

- verkiezingen
- leiderschap
- vertrouwen
- stemmen

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waar moet je aan denken als het gaat over 'politieke partijen'?

Welke rol spelen politieke partijen in een democratie?

Verdieping

Worden politieke partijen in ons land vertrouwd en/of zijn ze betrouwbaar? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Ben jij lid van een politieke partij? Zo ja - waarom ben je lid geworden? Zo nee - waarom niet?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen burgers politieke partijen ter verantwoording roepen voor hun beloften en daden?

Op welke manier kunnen we politieke partijen en politici in ons land verbeteren?

Hoe kunnen we onszelf of anderen stimuleren om de politiek in te gaan?

POLITIEK

POLITIEK:

de activiteiten, processen en systemen waarmee beslissingen worden genomen en macht wordt verdeeld in de samenleving. In een democratie zou de politiek de wil van het volk moeten reflecteren, maar het is tegelijk ook een verhaal van conflict, compromis en machtsstrijd.

Kan aansluiten bij

- maatschappelijke betrokkenheid / terugtrekking
- beleid
- politieke partijen
- actief burgerschap

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN:

Warming up

Wat betekent het woord 'politiek' volgens jou, en welke rol speelt het volgens jou in ons dagelijks leven?

Wat is volgens jou de rol van politici in een democratische samenleving?

Hoe denk je dat de politiek van invloed is op de manier waarop beslissingen worden genomen in jouw stad of land?

Verdieping

Over welke kwaliteiten moet een politicus volgens jou beschikken om effectief leiding te kunnen geven en te regeren?

Kun je een moment bedenken waarop politieke beslissingen een grote invloed hadden op je leven of je directe omgeving? Welke rol speelden politici daarbij?

Afsluitende reflecties

Wat kan je, alleen of in groep, naast gewoon gaan stemmen nog doen om meer met politiek bezig te zijn?

Hoe kunnen we zorgen voor een positievere en meer inclusieve politieke sfeer, zodat mensen meer vertrouwen krijgen en sneller willen meedoen?

POPULISME

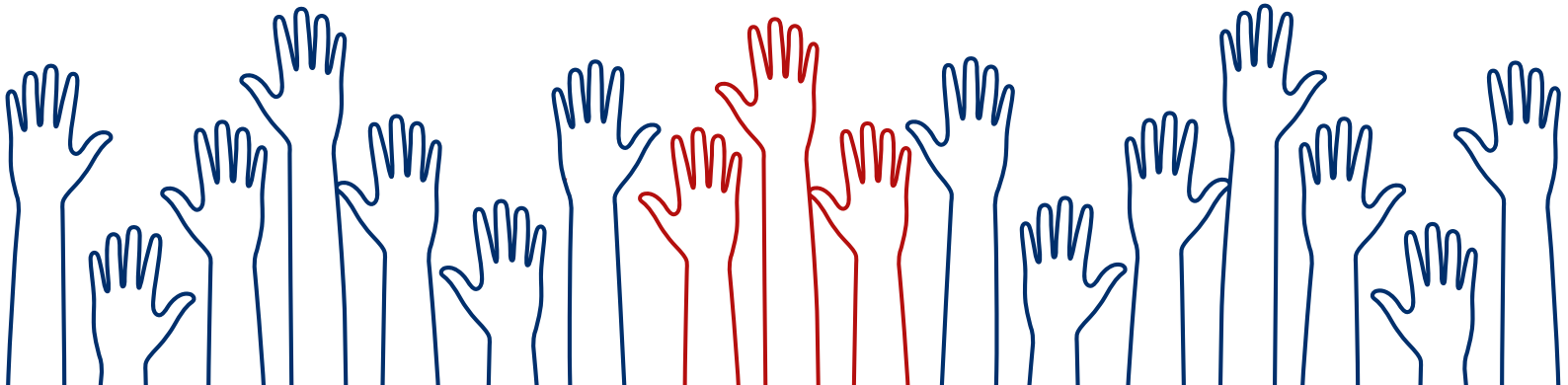

POPULISME:

Een politieke stroming die opkomt voor de belangen en de stem van de 'gewone' burger, in tegenstelling tot die van wat men ziet als de elite of het establishment.

Kan aansluiten bij

- desinformatie
- economische ongelijkheid
- onderwijs
- leren van het verleden
- nationalisme

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat zijn de belangrijkste kenmerken van populistische bewegingen of politici?

Hoe heeft het populisme de politiek in ons land (of in Europa) beïnvloed?

Verdieping

Welke persoonlijke ervaringen hebben jouw kijk op populisme beïnvloed?

Wat maakt populistische boodschappen zo aantrekkelijk voor kiezers?

Afsluitende reflecties

Op welke manier zou het onderwijs de onderliggende oorzaken van populisme kunnen aanpakken?

Welke strategieën zouden effectief kunnen zijn om populistische verhalen tegen te gaan?

PRIVACY

PRIVACY:

de situatie waarin je met rust gelaten wordt en niemand zich ongevraagd met jouw leven bemoeit. Het recht om dingen privé te houden, zelf te kiezen met wie je omgaat en zelf te bepalen wie welke informatie over jou mag zien of gebruiken.

Kan aansluiten bij

- vrijheid van meningsuiting
- menselijke waardigheid
- media
- veiligheid
- tolerantie

FACILITATION QUESTIONS

Warming up

Wat betekent privacy nog in het digitale tijdperk?

Waarom zou privacy gerekend worden tot de fundamentele mensenrechten?

Verdieping

Wat zijn de grootste bedreigingen met betrekking tot privacy die je online kan tegenkomen?

Hoe ga jij zelf om met je privacy, zowel online als in het dagelijks leven?

Op welke manier hebben sociale media invloed gehad op onze waardering voor en onze omgang met privacy?

Afsluitende reflecties

Hoe kun je jezelf en anderen informeren over privacykwesties?

Wat kunnen we doen om onze privacy te vergroten en te beschermen?

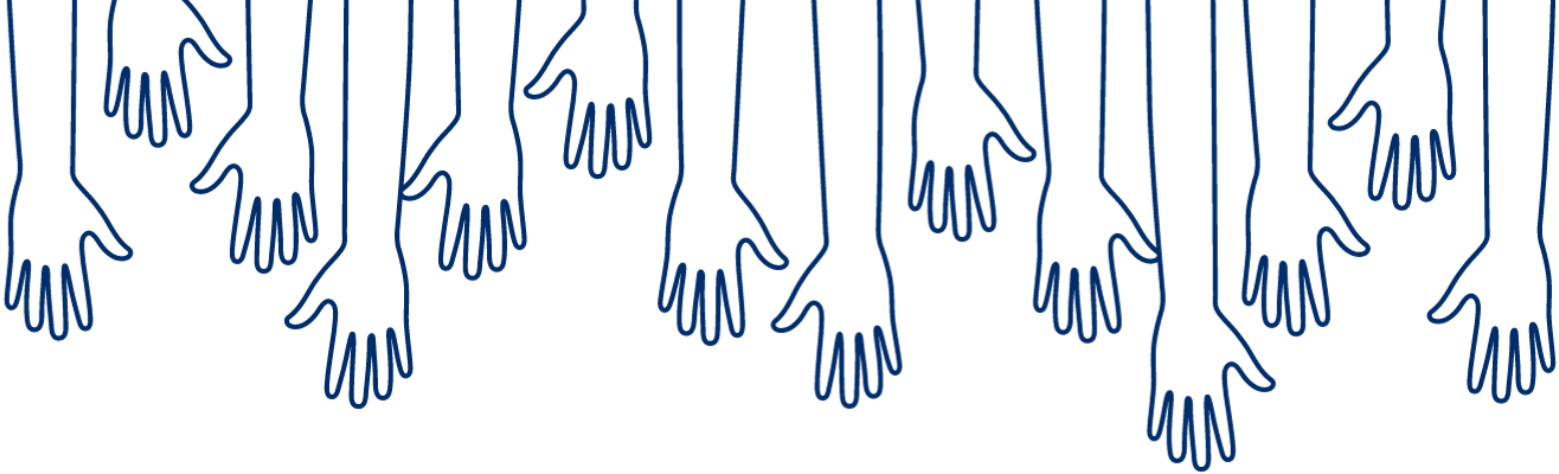

WELVAART

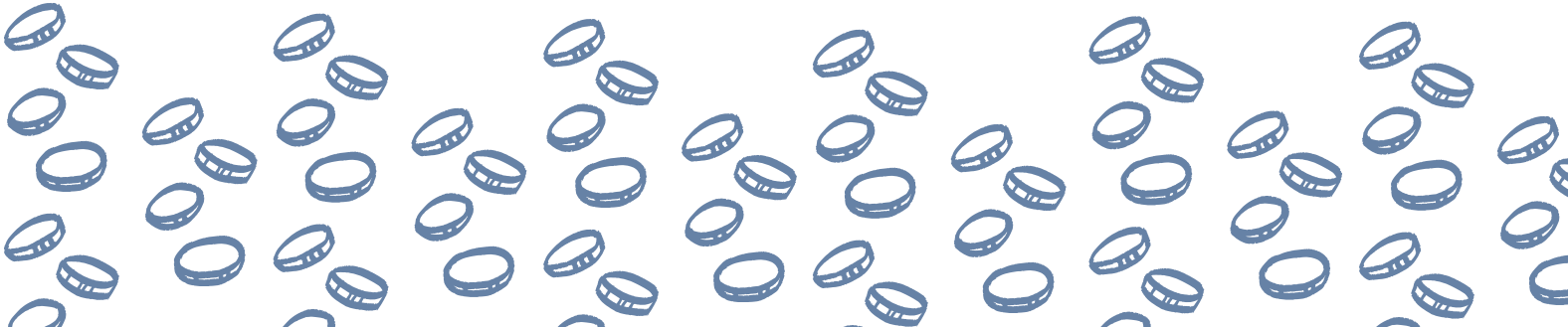

WELVAART:

een brede vorm van welzijn en levenskwaliteit die ontstaat wanneer een democratie zorgt voor een eerlijke verdeling van middelen, kansen om jezelf en je gemeenschap te ontwikkelen, en het respecteren van rechten en vrijheden. Het draait niet alleen om materiële welvaart, maar ook om sociale, politieke en ecologische factoren die een samenleving gezond en duurzaam maken.

Kan aansluiten bij

- ongelijkheid
- (on)rechtvaardigheid
- migratie
- publieke ruimte
- weerbaarheid

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'welvaart' volgens jou?

Ziet je een verband tussen welvaart en democratie? Kan je uitleggen waarom?

Verdieping

Welke uitdagingen staan democratieën te wachten als ze echte welvaart voor iedereen willen creëren?

Wat is het verband tussen ecologische duurzaamheid en welvaart?

Afsluitende reflecties

Als je één beleidswijziging zou kunnen doorvoeren om de welvaart in onze democratische samenleving te vergroten, wat zou dat dan zijn?

Hoe kunnen gemeenschappen samenwerken om gezamenlijke welvaart te bevorderen?

PUBLIEKE RUIMTE

PUBLIEKE RUIMTE:

een plek of platform waar mensen samenkomen om belangrijke kwesties te bespreken en te bespreken—zoals in openbare debatten, mediagesprekken, op sociale media of tijdens bijeenkomsten.

Kan aansluiten bij

- maatschappelijk middenveld
- media
- burgerlijke betrokkenheid
- vertrouwen

FACILITATION QUESTIONS

Warming up

Wat is de 'publieke ruimte' volgens jou?

Welke rol spelen de media bij het vormgeven van de publieke ruimte en het beïnvloeden van de publieke opinie?

Verdieping

Hoe is de kwaliteit van het publieke debat en de activiteiten in onze stad? (Als die goed is, wat maakt het dan goed; als die slecht is, waarom?)

Zou je zeggen dat je momenteel actief bent in/deelneemt aan de publieke ruimte? (Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?)

Afsluitende reflecties

Wat kan je doen om actief deel te nemen aan de publieke ruimte en deze te versterken?

Welke activiteiten, evenementen of initiatieven zouden de publieke ruimte in onze stad kunnen verbeteren?

RADICALISERING EN EXTREMISME

RADICALISERING EN EXTREMISME:

radicalisation is the process through which individuals or groups adopt extreme ideologies or beliefs, often leading to behaviour that may manifest in political, religious, or social extremism, which involves advocating or using violence to achieve ideological goals.

Kan aansluiten bij

- polarisatie
- nationalisme
- (on)rechtvaardigheid
- populisme

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat verstaan we onder 'radicalisatie' en 'extremisme'?

Kun je voorbeelden noemen van radicalisering of extremisme uit de huidige of recente geschiedenis van ons land?

Verdieping

Welke factoren of invloeden dragen bij aan de radicalisering van individuen of groepen?

Welke invloed heeft extremisme op individuen, gemeenschappen en de sociale samenhang?

Afsluitende reflecties

Wat kunnen mensen doen om tolerantie, begrip en weerbaarheid tegen extremistische ideologieën in hun omgeving te bevorderen?

Welke strategieën of aanpakken kunnen effectief zijn bij het voorkomen of tegengaan van radicalisering en extremisme?

REFERENDUM

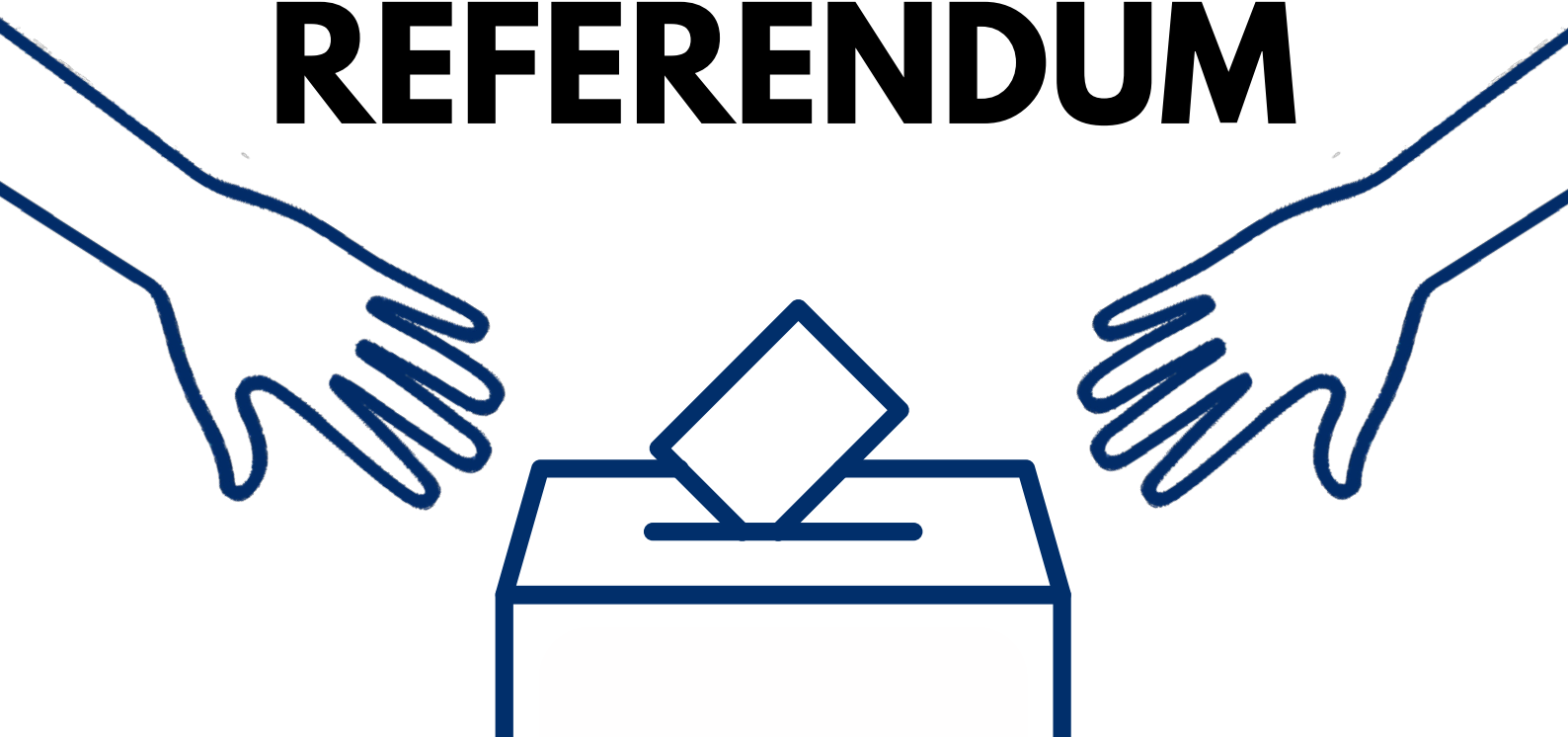

REFERENDUM:

een rechtstreekse stemming door de kiezers over een voorstel, wet of politieke kwestie, die doorgaans plaatsvindt op het niveau van de nationale besluitvorming. Het is een voorbeeld van directe democratie; iedereen met stemrecht kan hieraan deelnemen.

Kan aansluiten bij

- actief burgerschap
- transparantie
- democratie
- stemmen
- keuzevrijheid

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Welke regels voor referenda bestaan er in ons land?

Welke recente referenda in ons land kun je je herinneren?

Verdieping

Over welke onderwerpen zou je graag een referendum zien en waarom?

Heb je weleens meegewerkt aan een referendum en wat heeft je daartoe aangezet?

Afsluitende reflecties

Hebben de referenda in ons land effect gehad? Waarom denk je dat dat zo was?

Welke maatregelen zou jij graag genomen zien worden door beleidsmakers en ambtenaren als het over referenda gaat?

WEERBAARHEID

WEERBAARHEID:

het vermogen van mensen, gemeenschappen of systemen om tegenslag op te vangen, zich aan te passen en te herstellen. Voor een democratie betekent dit dat instellingen, processen en samenlevingen uitdagingen en crisissen kunnen doorstaan zonder hun kernprincipes te verliezen, zoals de rechtsstaat, vrije en eerlijke verkiezingen en de bescherming van rechten en vrijheden.

Kan aansluiten bij

- leiderschap
- maatschappelijke betrokkenheid
- welvaart

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Waar denk je aan bij het woord 'weerbaarheid'? Wat bedoelen we met democratische weerbaarheid?

Waarom is weerbaarheid belangrijk, zowel in een persoonlijke als in een maatschappelijke context?

Verdieping

Kan je een voorbeeld geven van gebeurtenissen in ons land (uit het verleden of het heden) die het belang van weerbaarheid aantonen?

Welke factoren kunnen de weerbaarheid van individuen of de samenleving aantasten of negatief beïnvloeden?

Wat zijn enkele belangrijke factoren die bijdragen aan het opbouwen van weerbaarheid bij individuen en gemeenschappen?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen we onze eigen weerbaarheid versterken en tegelijk anderen helpen om weerbaarder te worden?

Wat kunnen we doen om onze democratie sterker en weerbaarder te maken, lokaal en nationaal?

RECHTSSTAAT

RECHTSSTAAT:

het principe dat alle personen, instellingen en organisaties – publiek én privaat, inclusief de overheid – verantwoording moeten afleggen op basis van wetten die eerlijk, transparant en consequent worden toegepast, zodat de rechten van alle burgers beschermd blijven.

Kan aansluiten bij

- democratie
- (on)rechtvaardigheid
- publieke ruimte
- veiligheid
- vertrouwen

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Welke voorbeelden uit de voorbije jaren laten zien hoe de rechtsstaat in onze samenleving functioneert?

Waarom is het belangrijk dat een democratie ook een rechtsstaat is?

Hoe zou ons land eruitzien als het geen rechtsstaat zou zijn? En wat zou er dan gebeuren?

Verdieping

Wat zijn enkele veelvoorkomende uitdagingen voor de rechtsstaat?

Heb je het gevoel dat je dit democratische principe goed begrijpt en er genoeg over weet? Welke informatie zou je hierover willen hebben, en waarom?

Hoe is het volgens jou gesteld met de rechtsstaat in ons land? (Goed? Waardoor komt dat? - Slecht? Waarom dan?)

Afsluitende reflecties

Welke stappen kunnen ondernomen worden om de rechtsstaat in ons land te versterken?

Heb je iets nieuws geleerd in de dialoog die we net gehad hebben?

Welke rol kan het onderwijs spelen in het versterken van de rechtsstaat?

VEILIGHEID

VEILIGHEID:

de toestand waarin er in de samenleving, regio of directe omgeving geen gevaar, dreiging of schade bestaat. Ook de veiligheid en verdediging van een soevereine staat, met inbegrip van zijn burgers, economie en instellingen, die als een taak van de overheid wordt beschouwd.

Kan aansluiten bij

- democratie
- maatschappelijk middenveld
- weerbaarheid
- geopolitiek
- radicalisering en extremisme
- klimaatverandering
- bescherming van het milieu

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat versta jij onder 'veiligheid' in een democratische context?

Waarom is veiligheid belangrijk voor individuen en samenlevingen?

Verdieping

Wat zijn de zaken die je zorgen baren of juist een gevoel van veiligheid geven als het gaat om de veiligheid van ons land of onze samenleving in de nabije toekomst?

Ben je ooit het slachtoffer geweest van een beveiligingslek of -risico (bijvoorbeeld inbraak, cyberaanval)?

Hoe hebben jij of je familie geholpen om dingen veiliger te maken voor jezelf, je buurt of je land?

Afsluitende reflecties

Welke concrete stappen zou jij graag zien van de overheid en het maatschappelijk middenveld om de veiligheid in ons land of in onze samenleving te versterken?

Als je één ding zou kunnen veranderen om de veiligheid in onze samenleving te verbeteren, wat zou dat dan zijn?

SEGREGATIE

SEGREGATIE:

segregatie is de maatschappelijke en/of demografische scheiding van verschillende groepen binnen een gebied of land, waarbij duidelijke scheidslijnen ontstaan, bijvoorbeeld tussen plattelands- en stedelijke gebieden, opleidingsniveaus of culturele en sociaaleconomische groepen, wat uiteindelijk leidt tot verschillende vormen van ongelijkheid.

Kan aansluiten bij

- veiligheid
- demografische veranderingen
- burgerlijke betrokkenheid/terugtrekking
- vertrouwen
- migratie
- onderwijs
- jeugd

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Bestaan er in onze samenleving gelijke kansen en mogelijkheden voor verschillende groepen mensen?

Waarom is een gesegregeerde samenleving problematisch?

Verdieping

Ben je dit fenomeen in je dagelijks leven of in de samenleving al eens tegengekomen? Welke voorbeelden kun je geven?

Welke gevoelens of gedachten roepen deze voorbeelden bij je op? Welke ervaringen hebben er mogelijk toe bijgedragen dat je deze kijk op de zaak hebt?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen we segregatie in onze gemeente, regio of samenleving voorkomen?

Welke acties kunnen beleidsmakers en/of overheidsdiensten volgens jou ondernemen om sociale en regionale segregatie te voorkomen?

SOCIAL MEDIA

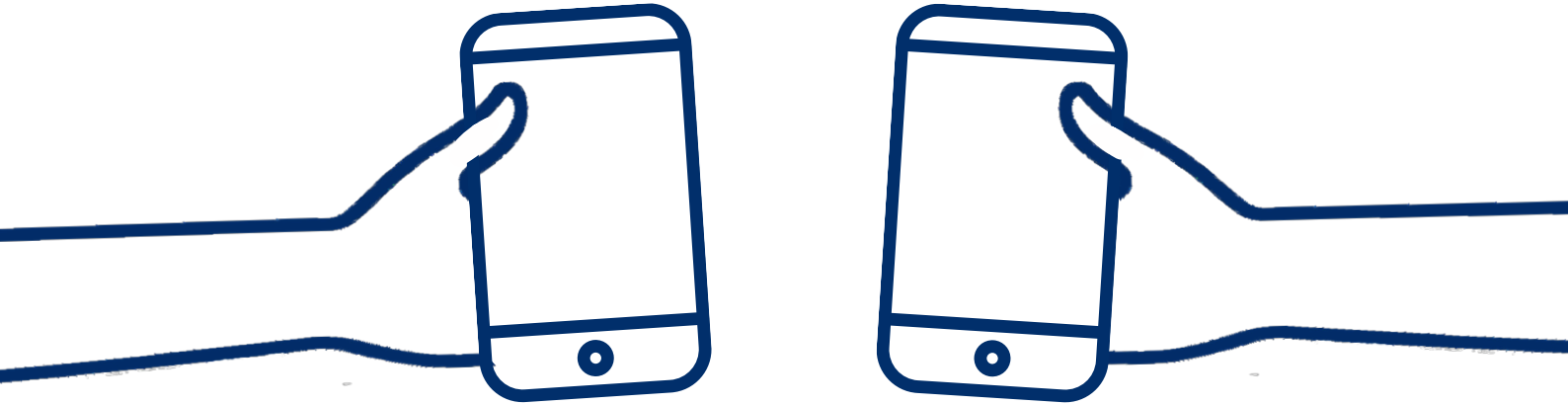

SOCIAL MEDIA:

digitale platformen waarop mensen content kunnen maken, delen en met elkaar kunnen communiceren. Deze platformen spelen een belangrijke rol bij het vormgeven van het publieke debat en de meningen van mensen.

Kan aansluiten bij

- media
- desinformatie
- mentale gezondheid
- polarisatie

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Hoe gebruik jij social media in je dagelijks leven en welke invloed denk je dat zij op jou hebben?

Op welke manieren beïnvloeden social media volgens jou de democratie?

Verdieping

Waarom denk je dat mensen op sociale media de neiging hebben om zich aangetrokken te voelen tot content die hun bestaande overtuigingen bevestigt?

Hoe kunnen sociale media bijdragen aan de verspreiding van nepnieuws, en welke gevolgen heeft dit voor de democratie?

Op welke manieren kunnen mensen grip krijgen op hun social mediagebruik, om ervoor te zorgen dat ze met verschillende meningen in aanraking komen?

Afsluitende reflecties

Welke rol spelen overheden, technologiebedrijven en individuen bij het aanpakken van de uitdagingen die sociale media voor de democratie met zich meebrengen?

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat sociale media een open dialoog bevorderen in plaats van de verdeeldheid in de samenleving te vergroten?

SOLIDARITEIT

SOLIDARITEIT:

De verbondenheid en onderlinge steun tussen mensen wanneer ze dezelfde doelen, waarden of uitdagingen delen — samen de schouders eronder zetten, elkaar helpen en in actie komen, vaak met het oog op meer rechtvaardigheid, gelijkheid of andere gezamenlijke doelen.

Kan aansluiten bij

- democratie
- dialooog
- actief burgerschap
- inclusie
- vertrouwen

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'solidariteit' volgens jou?

Hoe zou jij solidariteit uitleggen in een maatschappelijke context naar keuze?

Verdieping

Kan je enkele recente voorbeelden noemen waarbij solidariteit getoond werd in ons land of onze samenleving?

En hoe zit het met jullie persoonlijk – wil iemand een verhaal delen waarin je de solidariteit van anderen hebt ervaren?

Wat zijn veelvoorkomende belemmeringen voor solidariteit in de samenleving?

Afsluitende reflecties

Wat kunnen we doen om solidariteit deel uit te laten maken van ons dagelijks leven?

Waar zie jij jezelf binnenkort iets doen om anderen te helpen?

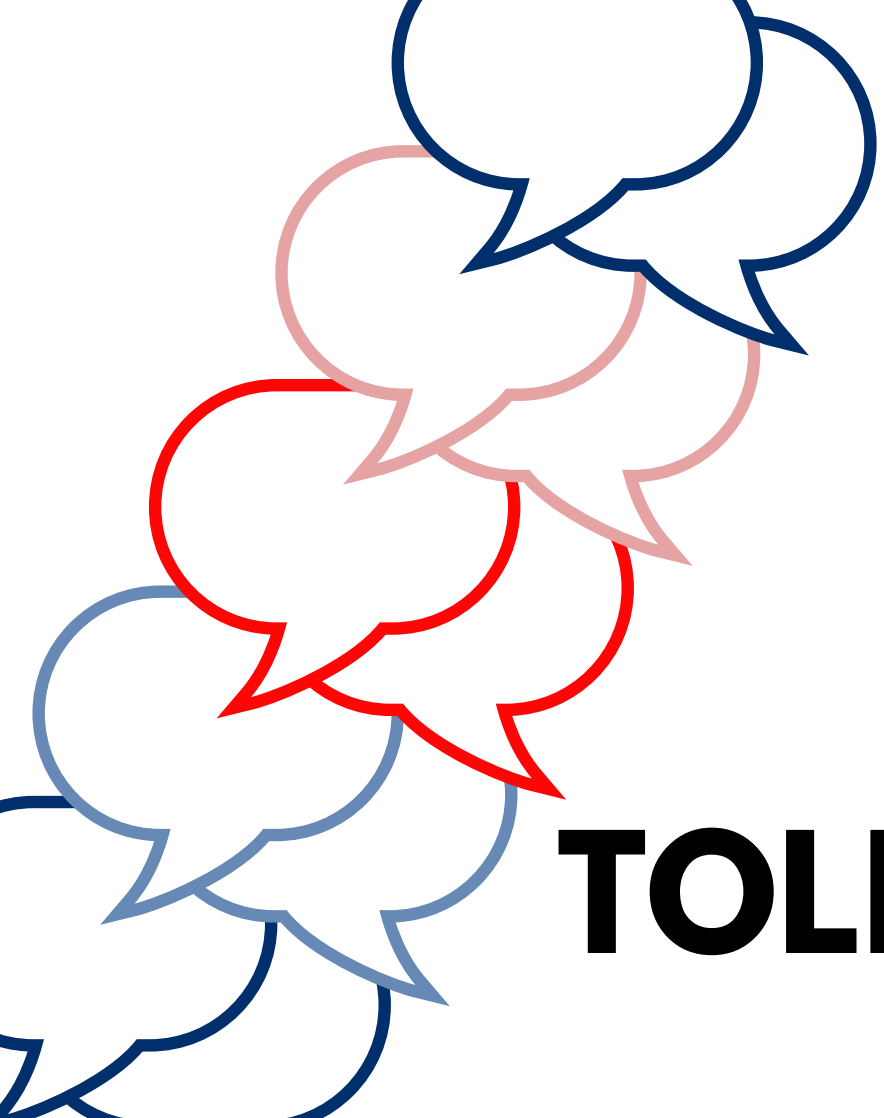

TOLERANTIE

TOLERANTIE:

de bereidheid om verschillen in mening, overtuigingen en gedrag te accepteren en te respecteren, in het bijzonder wanneer deze verschillen van die van jezelf.

Kan aansluiten bij

- democratie
- dialoog
- diversiteit
- mensenrechten
- inclusie

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'tolerantie' volgens jou?

Waarom is tolerantie zo belangrijk in een diverse samenleving?

Verdieping

Welke lessen kunnen we trekken uit eerdere gevallen van intolerantie in ons land?

Wat is de oorzaak van intolerantie ten aanzien van mensen die anders zijn?

Met welke uitdagingen word je geconfronteerd als je probeert tolerant te zijn?

Afsluitende reflecties

Wat kan je doen om in je dagelijks leven (meer) tolerant te zijn?

Hoe kunnen we anderen overtuigen om zich tolerant op te stellen?

TRANSPARANTIE

TRANSPARANTIE:

open en eerlijk zijn over hoe dingen worden bestuurd en hoe beslissingen worden genomen. Het betekent dat je duidelijk laat zien wat je doet en waarom. Voor de overheid en de publieke sector gaat het ook om openstaan voor nieuwe ideeën, noden en verwachtingen van mensen.

Kan aansluiten bij

- democratie
- veiligheid
- desinformatie
- vertrouwen
- verantwoordeing
- corruptie

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'transparantie' volgens jou? Door welke zaken wordt, naar jouw idee, tolerantie bevorderd of belemmerd?

Waarom is transparantie belangrijk in verschillende sectoren (bijvoorbeeld bij de overheid, in het bedrijfsleven en bij non-profitorganisaties)?

Verdieping

Heb je ooit te maken gehad met een gebrek aan transparantie binnen een organisatie of systeem?

Welke veranderingen heb je gezien op het gebied van transparantie in onze samenleving, vergeleken met hoe het vroeger was?

Afsluitende reflecties

Wat zou er gebeuren als er meer transparantie zou zijn in onze samenleving?

Als je één verandering zou kunnen doorvoeren om de transparantie binnen je organisatie of je directe omgeving te verbeteren, wat zou dat dan zijn?

VERTROUWEN

VERTROUWEN:

het vertrouwen dat burgers hebben in hun democratische instellingen, processen en leiders om in het algemeen belang te handelen, om de rechtsstaat te respecteren en om individuele rechten en vrijheden te beschermen.

Kan aansluiten bij

- weerbaarheid
- corruptie
- verantwoording
- democratie

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent "vertrouwen in de democratie" volgens jou?

Hoe zou je het vertrouwen in de democratie, de democratische instellingen en de leiders in ons land op dit moment omschrijven? (Als het vertrouwen groot is: wat draagt bij aan deze positieve beoordeling? Als het vertrouwen klein is: waarom?)

Verdieping

Kun je een verhaal vertellen over momenten, gebeurtenissen of situaties die een sterk negatief effect hebben gehad op je vertrouwen in de democratie?

En hoe zit het met het tegenovergestelde? Kun je een verhaal vertellen over momenten, gebeurtenissen of situaties die je vertrouwen in de democratie juist hebben versterkt?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen we er samen of ieder voor zich aan werken om het vertrouwen in democratische instellingen en processen te herstellen of te versterken?

WERK(LOOSHEID)

WERK(LOOSHEID)

'Werk' verwijst naar de situatie waarin iemand betaald werk heeft, wat vaak niet alleen inkomen oplevert, maar ook een gevoel van zingeving, identiteit en bijdragen aan de samenleving. Werkloosheid is het ontbreken van dergelijk werk en kan leiden tot economische moeilijkheden, sociale uitsluiting en een gevoel van machteloosheid.

Kan aansluiten bij

- welvaart
- menselijke waardigheid
- economische ongelijkheid

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat betekent 'werk' voor jou? En 'werkloosheid'?

Welke rol speelt werk bij het vormen van iemands identiteit of zingeving?

Welke invloed heeft de beschikbaarheid van werk op de stabiliteit en het welzijn van een samenleving?

Verdieping

Op welke manieren kan werkloosheid — los van financiële problemen — een impact hebben op mensen?

Hoe denk jij dat werk de laatste jaren veranderd is? En wat zou dat in de toekomst kunnen betekenen voor jobs en werkloosheid?

Afsluitende reflecties

Wat kunnen we veranderen om mensen die met werkloosheid te maken hebben beter te ondersteunen, zowel financieel als emotioneel?

Hoe kunnen we de zin van werk opnieuw definiëren om ons aan te passen aan nieuwe maatschappelijke uitdagingen, zoals automatisering en de gig-economie?

VRIJWILLIGERS-WERK

VRIJWILLIGERSWERK:

het bewust werken voor een organisatie, gemeenschap of beweging zonder daarvoor betaald te worden.

Kan aansluiten bij

- actief burgerschap
- maatschappelijk middenveld
- burgerlijke betrokkenheid/ terugtrekking
- onderwijs
- leiderschap
- solidariteit
- jeugd

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat zijn momenteel de grootste of meest invloedrijke vrijwilligersorganisaties in onze samenleving?

Wat is een democratische samenleving zonder vrijwilligerswerk?

Verdieping

Wat voor soort vrijwilligerswerk heb jij al gedaan? Als je veel voorbeelden hebt, vertel dan over de ervaringen die voor jou het meest betekenisvol waren.

Welke invloed heeft je vrijwilligerswerk gehad op je leven?

Afsluitende reflecties

Met welke problemen of knelpunten rond vrijwilligerswerk of het middenveld hebben we tegenwoordig te maken?

Hoe kunnen burgers, organisaties en andere groepen vrijwilligerswerk ondersteunen?

STEMMEN

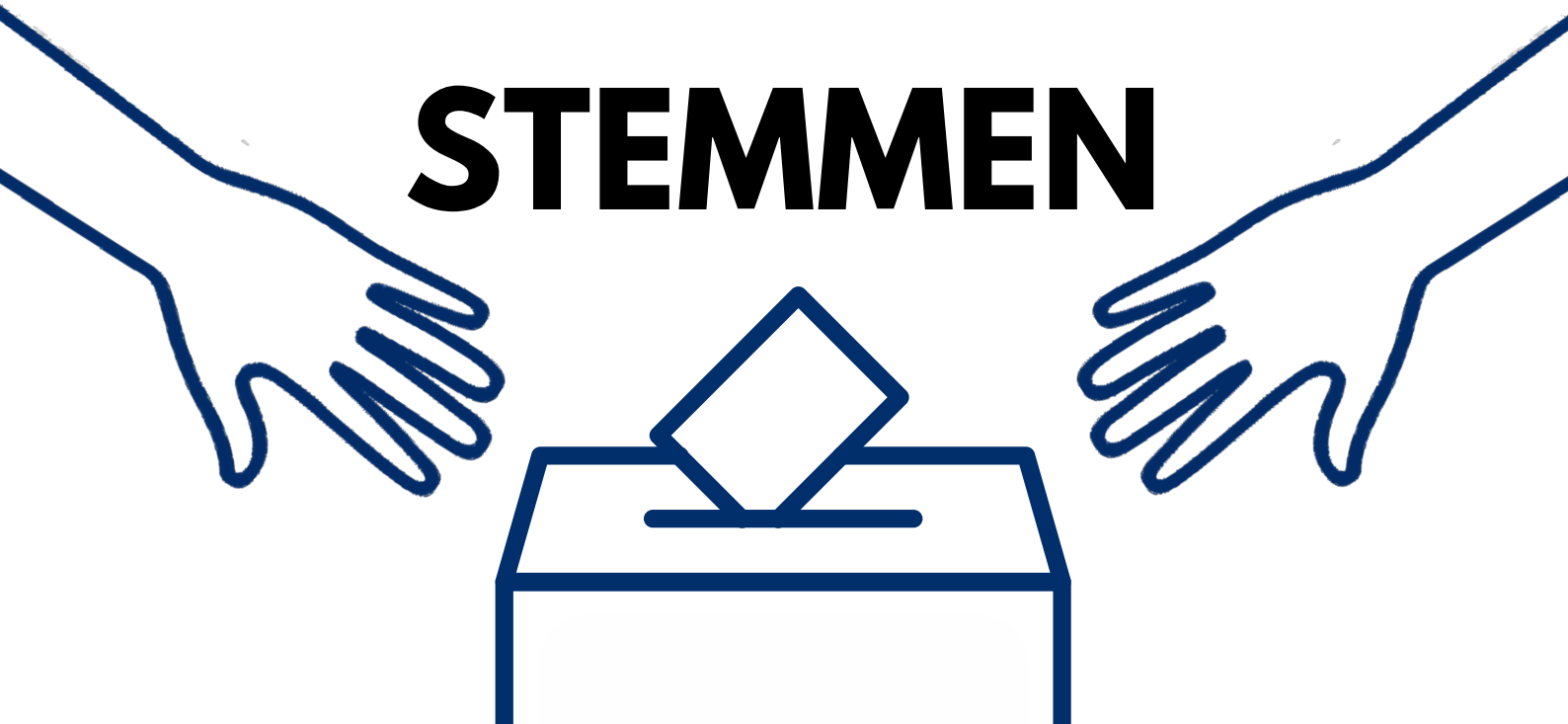

STEMMEN:

een fundamenteel proces in democratische systemen dat burgers in staat stelt hun vertegenwoordigers te kiezen, invloed uit te oefenen op het overheidsbeleid en deel te nemen aan het bestuur van hun land.

Kan aansluiten bij

- corruptie
- desinformatie
- keuzevrijheid
- politieke partijen
- verkiezingen

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Hoe zou je het begrip 'stemmen' uitleggen aan een nieuwsgierig buitenaards wezen die onze planeet bezoekt?

Waarom denk je dat stemrecht in een democratie als een grondrecht wordt beschouwd?

Verdieping

Hoe zou je de opkomst bij verkiezingen in je land en/of gemeente omschrijven? Wat zorgt er volgens jou voor dat mensen actief of passief zijn als het om stemmen gaat?

Heb je bij de laatste federale verkiezingen gestemd? En bij de verkiezingen voor het Europees Parlement? (Zo nee, waarom niet?)

Wat zijn de mogelijke gevolgen van een lage opkomst bij verkiezingen?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen scholen en gemeenschappen de voorlichting aan kiezers bevorderen?

Wat kan je doen om de opkomst bij de verkiezingen te verhogen?

OORLOG

OORLOG:

een gewapend conflict tussen landen, groepen of staten, dat vaak ontstaat door hardnekkige meningsverschillen — zoals politieke, economische, territoriale of ideologische spanningen — of door ongelijke machtsverhoudingen. De verhalen over oorlog worden mee bepaald door historische frustraties, nationale belangen en machtsdynamieken. Oorlogen laten meestal blijvende sporen na in een samenleving.

Kan aansluiten bij

- vrede
- conflict
- bemiddeling
- nationalisme
- geopolitiek

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Wat komt er in je op bij het horen van het woord 'oorlog'?

Waarom denk je dat er nog steeds oorlogen uitbreken, ondanks de schade die ze aanrichten?

Hoe denk je dat macht en machtsongelijkheid bijdragen aan het uitbreken van een oorlog?

Verdieping

Wat zijn enkele van de fundamentele oorzaken van oorlog door de geschiedenis heen?

Hoe beïnvloeden verschillende verhalen over dezelfde oorlog de publieke opinie en de nasleep van het conflict?

Kun je een voorbeeld bedenken waarbij oorlog het gevolg was van machtsongelijkheid? Hoe had die ongelijkheid zonder geweld kunnen worden aangepakt?

Afsluitende reflectie

Wat kunnen we leren van de achtergronden en verhalen van oorlogen uit het verleden om toekomstige conflicten te voorkomen?

Welke maatregelen kunnen individuen, overheden of internationale organisaties nemen om vrede te bevorderen en conflicten op te lossen voordat ze escaleren tot een oorlog?

VROUWEN-RECHTEN

VROUWENRECHTEN:

de mensenrechten en aanspraken die wereldwijd door en voor vrouwen en meisjes worden opgeëist. Deze rechten ondersteunen betekent dat alle vormen van discriminatie tegen vrouwen en meisjes moeten worden uitgebannen.

Kan aansluiten bij

- gendergelijkheid
- rechten van minderheden
- diversiteit
- keuzevrijheid
- veiligheid
- onderwijs

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Welke belangrijke momenten in de geschiedenis van vrouwenrechten kan jij je herinneren? En hoe denk je dat die onze samenleving of de wereld hebben veranderd?

Met welk soort uitdagingen of discriminatie krijgen meisjes en vrouwen tegenwoordig (nog) te maken in onze samenleving?

Verdieping

Welke veranderingen hebben zich in de 21e eeuw in onze samenleving voorgedaan op het gebied van vrouwenrechten?

In hoeverre heeft het toekennen of het ontzeggen van vrouwenrechten invloed gehad op je leven? Kan je enkele voorbeelden geven?

Afsluitende reflecties

Hoe moeten we de rechten van vrouwen in de nabije toekomst beschermen?

Zijn er ontwikkelingen op het gebied van vrouwenrechten die je zorgwekkend vindt?

JEUGD

JEUGD:

meestal: de levensfase tussen de kindertijd en de (jong)volwassenheid, die doorgaans wordt gekenmerkt door groei, ontdekking en ontwikkeling. D.w.z. mensen in de leeftijd van 13 tot 30 jaar (Erasmus) of 15 tot 29 jaar (Eurostat).

Kan aansluiten bij

- actief burgerschap
- burgerplicht
- onderwijs
- inclusie
- weerbaarheid

FACILITATION QUESTIONS

Warming up

Als je het woord 'jeugd' hoort, wat is dan het eerste waar je aan denkt?

Wat is de kracht van jongeren?

Verdieping

Wat kan ervoor zorgen dat jongeren interesse krijgen in democratie en politieke participatie?

Wat zijn mogelijke oorzaken van de lage deelname van jongeren in democratische processen?

Afsluitende reflecties

Op welke manieren kunnen we jongeren helpen en aanmoedigen om maatschappelijk betrokken en actief te worden?

Waarom denk je dat dit een voordeel zou zijn voor onze samenleving?

JEUGD-PARTICIPATIE

JEUGDPARTICIPATIE:

de actieve betrokkenheid van jongeren in zinvolle en uitdagende activiteiten die echt ergens toe dienen, waarbij ze kunnen meedenken en meebeslissen over de planning en de keuzes die gemaakt worden.

Kan aansluiten bij

- stemmen
- dialoog
- burgerlijke betrokkenheid/ terugtrekking
- onderwijs
- jeugd
- actief burgerschap

ONDERSTEUNENDE DIALOOGVRAGEN

Warming up

Welke methoden voor jongerenparticipatie ken je?

Welke onderwerpen of maatschappelijke kwesties spreken jongeren doorgaans aan?

Wat kan ervoor zorgen dat jongerenparticipatie als zinvol wordt ervaren in plaats van als oppervlakkig of louter symbolisch?

Verdieping

Wat is jouw ervaring met actief participeren als jongere?

Hoe was het en wat heb je tijdens dat proces geleerd?

Hoe denk je dat jongeren werk kunnen maken van meer daadwerkelijke inspraak in beslissingen die op hen van invloed zijn?

Afsluitende reflecties

Hoe kunnen we de participatie van jongeren in onze gemeenten, steden en de samenleving verbeteren, zodat deze niet alleen symbolisch is, maar ook echt betekenis heeft?